

SPEJDER JUL 1976

50 ÅR
1926 · 1976

Julen er for alle

Af Ole Bertelsen

Jeg så engang en tegneserie med en pige ved navn Mafalda. Den handlede om julen. Man ser Mafalda skrike og juble mod himlen: »Endelig, kære Gud, endelig!« En dreng, en legekammerat til hende, siger lidt forvirret: »Hva' er der løs, Mafalda?« Mafalda svarer: »Det bli'r jul! For alle! Er du klar over det? For alle!« »Nå!« siger drengen. »Siger du bare: nå; jamen ser du da ikke?« »Ser hva'?!« »At endelig er der noget, der ikke bare er for direktører.«

Julen er for alle, og ikke bare for direktører. Det har Mafalda ganske ret i. Der står ingen skilte foran julen med kolde ord som: Uvedkommende forbydes adgang eller: Forbudt for børn under 12 år - eller lignende. Nej, julen er for alle. Den er for voldsforbrydere og for pæne, ordentlige skolebørn. Den er for små, udhungrede tiggere, der kravler hen ad Nairobi's gader med de invalide stilkeben slaskende efter sig, og den er for mætte børn i Danmark. Den er for de sure og for de glade, for de gode, sjove kammerater og for dem, som ingen rigtig vil have noget at gøre med. Tænk på den, du dårligst kan lide. Julen er for ham eller hende. Den er nemlig for alle.

Hvad er for alle?

Hov, stands lige et øjeblik. Hvad er det egentlig for noget, jeg her skriver? Hvad er det egentlig, der er for alle? Det kan ikke være vores særlige danske jul. For den er ikke for alle. Den er f. eks. ikke noget for kinesere eller for folk i Holland eller i Kenya. Den er ikke for dem, der ikke har råd eller ikke har lyst. Vi kan selvfølgelig godt lide den danske jul. Men det kan ikke være den, der er for alle. Det, der er for alle, må være noget, som er bestemt for alle. Det må være noget, som vi ikke kan give hinanden. For det, vi kan give hinanden, det kan vi også pludselig tage fra hinanden. Nej, det, der er for alle, det må være noget, som ingen kan give mig, og som ingen kan tage fra mig.

Hvad er det, der er for alle? Det er: EN PLADS I GUDS HJERTE. Der er ikke noget, hverken i

himlen eller på jorden, som er så stort, at det kan rumme alle mennesker end netop Guds hjerte. Guds levende, bankende hjerte. Det banker for alle. Derfor banker det også for hver eneste af os. Det kan vi ikke forhindre. Det er derfor, vi er så værdifulde. Vi er ikke værdifulde, fordi vi er begavede eller dygtige, for det er vi måske slet ikke. Vi er ikke værdifulde, fordi vi er søde og rare børn, for vi er måske hverken søde eller rare. Det er vi måske en gang imellem, men hertaler vi ikke om at være værdifuld en gang imellem, men om altid at være værdifuld. Nej, vi er værdifulde, fordi Gud sætter pris på os. Det gør mennesker vel også. Det er da noget, vi ved, at det er herligt at mærke, at der er mennesker, der bryder sig om os. Men her taler vi om noget, der gælder alle. Selvom I måske ikke tror det, så er der virkelig mange mennesker, som ingen sætter pris på. Men de er også værdifulde mennesker, fordi Gud sætter pris på dem. Det er nemlig Gud, der fastsætter prisen på os, så at sige.

Hvor ved jeg det fra?

Hvor ved jeg sådan noget fra? Det ved jeg kun fra julens budskab. Det ved jeg, fordi Gud har sendt sin egen søn ind i verden. I vores verden banker hjerterne ikke for hinanden. Her er det sådan, at vi banker hinanden, når vi kan komme afsted med det. Det rager os en fjer, hvordan det går drengen eller pigen inde ved siden af eller ham/hende, vi ikke bryder os om. Vi er komplet ligeglade med, om vi har det godt her i Norden på bekostning af andre mennesker andre steder i verden. Sådan er vi i det store, og sådan er vi bestemt også i det små. Når Gud er så dumdristig, at han sender sin egen kære søn ind i en sådan verden, så må det være, fordi han elsker os. Hans hjerte banker for os. Vi har en plads hos ham. Det er derfor, det blev sagt til hyrderne, som folk den gang betragtede som utroværdige og nederdrægtige: »Vær uden frygt! Se, jeg forkynnder jer en stor glæde, som skal være for hele folket (altså for alle). I dag er der født jer en frelser, Herrens salvede i Davids by.«

Guds hjerte banker i Jesus

Når vi siger om Jesus, at han er den levende Guds søn, så siger vi, at Guds eget hjerte banker i ham. Det slog sine første slag i krybben, hvor dyrene gjorde plads til ham. Det slog sine stolte slag, da han argumenterede menneskers forlorne moral og religion sønder og sammen. Det slog sine op-hidsede slag, da han så disciplene forhindre mødrene i at komme til ham med deres små børn. Det slog sine varme slag, da han forkyndte en uartig pige hendes synders nådige forladelse. Det slog sine bange slag, da det i Getsemane have blev klart, at de mennesker, han elsker, ikke ville svare med liv, men med død, ikke med kærlighed, men med had, og at han også måtte bære vores skyld for DET. Og det hjerte slog sine sidste slag på et kors, da han betalte prisen for at elske sådan nogen som os. Men det er altså netop derfor, der ikke er vrede og harme mere i Guds hjerte. Der er kun smil og glæde. Alle himlens herskare af engle var klare over denne sammenhæng, da Guds hjerte tog til at banke i Jesus hin nat i stalden. Derfor er himlen altid kogende fuld af jubel. Her er nemlig ingen lukket ude. Guds glæde er for alle. For Jesus Kristus er for alle. Der er ingen over ham. Der er ingen, der er mere for alle, end han er. Det er derfor vi kalder ham HERREN. Alle andre herrer er altid herrer på bekostning af andre. De må altid lukke nogen ude. Fordi de vil bevare sig selv. Det er de nødt til. Men den, der vil bevare sig selv, kan ikke være for alle. Det ville Jesus Kristus netop ikke. Derfor betyder han, at glæden, hun er født i dag. Glæden, der er for alle. Med hans glæde i hjertet er vi Guds frie, glade børn. I denne glæde må vi gå ind i julen.

Plads til alle

Jamen, så gør det. Og gå så ellers i gang med at vende op og ned på den verden, der så tit ikke har plads til mennesket, fordi den glemte:

AT DER SKAL VÆRE PLADS TIL ALLE PÅ GUDS JORD, NÅR DER ER DET I HANS HJERTE!

Stormflodsberetning

Af C. Stig Sylvest, illustration Mads Stage

Naturkatastrofer – stormfloder, orkaner og store tab af menneskeliv – virker fjernt og fremmed i vort land, men der er fortsat et område af Danmark, som lever med denne situation. Langs den syd- og sønderjyske vadehavskyst har der gennem århundreder været ført en kamp i marsklandet mod havet og stormen – stormfloder har taget af landet og befolkningen.

»Det folk, der ikke vil dige, må vige!« – men diger gør det ikke alene i vort moderne og industrialiserede samfund. Der skal være en rimelig tid til varsling og evakuering, og ingen – som ikke selv har oplevet det – kan forstå, at det fladvandede og tørlagte vadehav på få timer kan være et frådende hav, der slår ind over digerne. Samtidig har man den indvendige fare – vandet fra de mange å-løb, som strømmer sammen i Vidåen og skal ud i vadehavet ved Højer sluse eller via de øvrige åer og sluser på vadehavskysten. Varer stormen flere dage, bliver sluseportene ikke lukket op, og de små ådiger holder ikke til en længere periode – de oversvømmes og åerne breder sig ud over byer og land, som ligger lavere. I store om-

råder bor befolkningen så lavt, at de uden diger ville få oversvømmelse ved hvert dagligt højvande.

Selvom marsklandet lever med faren, er der ingen, som tænker over den i hverdagen. Det er nemlig ikke en varm sommerdag, der kommer stormflod – der skal være nogle helt bestemte forudsætninger til stede astronomisk (sol og måne) og meteorologisk (storme fra vest). Nordsøen mellem Danmark og England virker som en lomme med et lille hul – den engelske kanal – hvorigennem de store vandmasser skal ud. Derfor er den syd- og sønderjyske vadehavskyst særligt udsat ligesom Nordtyskland og Holland, når vinden har den »rigtige« retning. To gange om måneden står solen og månen således, at deres tiltrækningskraft på jorden falder sammen – virker ekstra stærkt – og det giver automatisk højere vandstande, springflod. Normalt er der ikke problemer, men falder det sammen med storm eller orkan fra vest, er situationen meget farlig. Der vil staves enorme vandmasser op i bunden af Nordsøen, når disse naturkræfter virker sammen, eller der rejser sig en storm af særlig styrke –

såkaldte stormcentre. Det er uhyggeligt at stå på diget ved Højer sådanne dage og nætter – man føler magtesløsheden og tænker på mennesker, dyr og værdier i samfundet bag digerne.

ing

incentre. Det er
stå på diget ved
ne dage og næt-
ler magtesløshe-
er på mennesker,
ier i samfundet

med Høje 76

mod Høje 70

Disse stormfloder falder altid sammen med kulde, regn eller sne – forhold, som gør det umuligt at færdes på normal vis. Stormen er så kraftig, at man kan se folk kravle afsted på alle fire i læ langs grøftekanter, og det er umuligt at tage dyrene ud fra deres varme stald – de ville gå *til* omgående. Derfor må vandet ikke gå over digerne, men historien taler sit tydelige sprog om, at naturen er den stærkeste.

I 1362 forsvandt der 30 kirkesogne, mens der i 1634 druknede 6.200 mennesker og 50.000 husdyr – 1300–1400 gårde og bygninger blev havets bytte. Ved en stormflod i 1825 druknede 75 mennesker, mens 19 mistede livet i 1923 ved Rejsby mellem Tønder og Ribe. Tydeligst står nok katastrofen i Holland i 1953 og ved Hamborg i 1962, hvor mange tusinde mistede hjem og ejendom, ligesom tallene på druknede var store.

I år fik vi en alvorlig påmindelse om faren fra havet d. 3. og 20. januar. Men midt i uhyggen og faren kunne man også konstatere, at den moderne teknik og beredskabsplanerne kan hjælpe os til at begrænse tab af menneskeliv og værdier, men

kommer vandet, vil mange miste uerstattelige værdier privat og kulturelt. Dyrene har man næppe mulighed for at redde, men også området vil være berørt af katastrofen mange år frem. Derfor er

der behov for varsling og det nye fremskudte dige ved Højer, digeforstærkning ved Ribe og andre steder langs vadehavskysten. Det er i mange tilfælde småpenge, som samfundet skal investere i et forebyggende arbejde i forhold til, hvad der kan blive ødelagt ved en stormflodskatastrofe.

Både d. 3. og d. 20. januar i år fik man konstateret, at det elektroniske varslingsystem fungerer og kan give en rimelig tid. Alligevel »kom stormfloden bag på specialisterne« d. 3. januar, og vandet steg hurtigere, end man tidligere har oplevet det. På få timer nåede vandstanden langs de syd- og sønderjyske diger den hidtil største kontrollerede højde – 4,92 meter.

Man har tidligere – i 1962 ved Hamborgkatastrofen – målt 4,60 meter ved Højer sluse.

I stormflodsledelsens hovedkvarter på Politigården i Tønder havde man via det net af målestationer, som er opbygget i Nordsøen, registreret, at vandstanden ville nå store højder. De fortæller løbende en datamat på Politigården, hvordan vand og vind udvikler sig, og man har herigennem et forspring på ca. tre timer. Datamaten er kodet med erfaringerne gennem de sidste 50 år, og på dette grundlag behandles oplysningerne fra målestationerne. Maskinen omsætter materialet til en forudsigelse om, hvordan situationen vil være ved digerne tre timer senere.

Man forudså d. 3. januar, at digerne kunne brydes, og Tønders politimester iværksatte den store evakuering af hele området – der bor ca. 20.000 mennesker i de direkte truede områder fra Esbjerg til grænsen.

I sådanne situationer træder både militær, civilforsvar, frivillige brandværn og et omfattende net af andre hjælpegrupper til. Sker der digebrud, er der sandsække og maskiner parat, og der holdes af de lokale digepatroljer under digegrevernes ledelse (lokale folk med stor indsigt på disse områder) vagt på digerne.

Selvom havet gik over digerne d. 3. januar, holdt de, og

i sidste øjeblik slog vinden om, men skaderne var enorme – specielt på vejdamningen til Rømø, ligesom man i Nordtyskland lige syd for grænsen fik flere digebrud. Tønder var en tom by i flere timer, og havde digerne ikke stået for presset, og havde vandstanden på 4,92 meter holdt sig, var der kommet til at stå ca. 12 cm vand på torvet, som er byens højeste punkt, og skaderne ville ikke kunne overskues. Det hele skete en lørdag, så det afstedkom ikke problemer omkring skoler og virksomheder af betydning, men man fik afsløret de mangler, som systemet trods alt havde, ligesom forståelsen for landet bag digerne og behovet for yderligere sikring blev stor via denne stormflod.

Kun 17 dage senere var faren til stede igen, men man klarede sig med evakuering af mindre områder og holdt 32 ambulancer i beredskab for at kunne evakuere Tønder sygehus igen. Stormfloden kom denne gang i aften- og nattetimerne – i hvert hjem sad mindst én vågen og lyttede til radioen, parat til evakuering.

I befolkningen venter man kun på, at de store forstærkningsarbejder skal blive gennemført og det fremskudte dige bygget ved Højer.

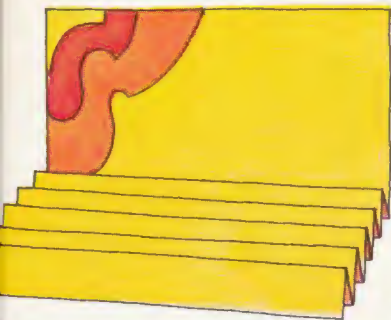
»Det folk, der vil leve, bygger på sin fremtid«, står der på Zuidersø-dæmningen i Holland – det véd den syd- og sønderjyske befolkning gennem generationers kamp mod havet.

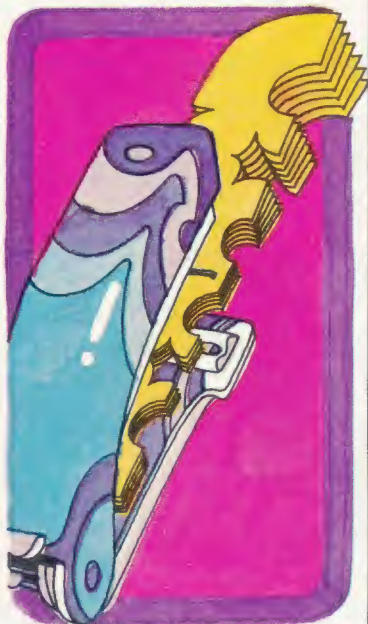
Foldestjerne

Af Ulla Thorup, illustration Henning Aarstrup

1 Der skal bruges et stykke papir, der er dobbelt så langt, som det er bredt. Fold det i harmonika på den korte led.

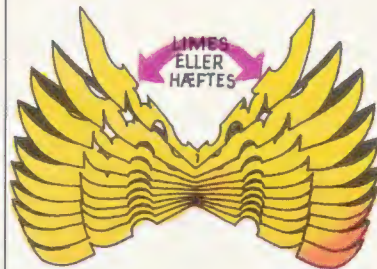
2 Hæft harmonikaen sammen på midten med en hæfteklamme.

3 Fold harmonikaen til en vifte og klip mønster. Find selv nogle forskellige måder at klippe på. (Stjernen på tegningen er klippet anderledes end den på fotoet).

4 Fold viften ud og saml den i cirkelform med hæfteklammer eller lim.

Stjernen ser godt ud på en dør eller i et vindue.

Den gamle digter sad med hovedet i hænderne og var bedrøvet. Han ville så gerne digte en ny historie (en, som ingen havde digtet mage til før) – men der var bare det kedelige ved det, at der slet ikke var nogen, der ville med i digterens nye historie. Alle de folk, han kendte, sagde nej til at være med.

»Vi gider ikke være med i dine skøre historier,« sagde de til ham. »Vi gider ikke spille vores tid på den slags fjant.« Og nu sad den gamle digter altså dér og var bedrøvet.

»Men,« tænkte han og løftede hovedet. »Hvis ingen af de folk, jeg kender, vil være med – ja, så må jeg jo selv digte én eller anden frem af mit digterhoved.«

Og det gjorde han så. Den gamle digter digtede lige så stille en lille fyr frem af sit digterhoved – en lille fyr,

som stillede sig op ved siden af digterens skrive-maskine og sagde:

»Davs, digter. Jeg hedder Tippe Tophat.«

»Du godeste,« sagde den gamle digter for-bavset. »Findes der også tippe-tophatte?«

»Det gør der,« sagde Tippe Tophat. »Og hvad skal vi så lave?«

»Vi skal digte en historie,« sagde den gamle digter. »Og du skal være med i den.«

»Får jeg så hoved-rollen?«

»Det kan vi godt sige,« sagde den gamle digter og smilede.

»Den er fin,« sagde Tippe Tophat. »Men

Tippe Tophat

Tegnet og fortalt af Ole Lund Kirkegaard

jeg vil have en rød bil med ind i historien.

Jeg elsker biler.«

»Det skal du få,« sagde den gamle digter. Og så digtede han en smart, lille racer-bil til Tippe Tophat.

Tippe Tophat klatrede op i sin ny-digtede racer-bil og gav den gas.

»Så er vi klar,« råbte han. »Hvad skal historien handle om?«

»Om det ukendte,« sagde den gamle dig-

ter og åbnede en låge ind til historien – og alt det ukendte.

»Nu bliver det vel ikke alt for farligt?« sagde Tippe Tophat og så på den gamle digter.

»Det ved man aldrig,« sagde den gamle digter. »Men jeg skal nok sørge for, at den ender lykkeligt.«

»OK,« sagde Tippe Tophat og gav den røde racer-bil en masse ekstra gas. »Fremad folkens . . .«

Og så susede han gennem lågen – lige lugt ind i digterens historie. Men sikken en historie. Først havde den gamle digter digtet vejen forfærdelig ufremkommelig. Tippe Tophat måtte drøne op og ned ad ukendte bakker og dale.

Hans lille bil dansede som en gummibold. »Hov, holdt,« skreg Tippe Tophat og klamrede sig til rattet. »Det er jo en rystende historie, denne her.« Udenfor historien digtede den gamle digter, og lidt efter førte han Tippe Tophat ind i en blød, grøn skov.

De små ukendte dyrs skov, hed den. I de små, ukendte dyrs skov boede alle de dyr, som ingen kender – og som ingen nogensinde får at se. Det kriblede og krablede derinde i den bløde, tyste skov, der var fuld af blinke-dyr og finkebørster og snøvle-orme og rende-masker.

»Davs med jer,« råbte Tippe Tophat. Men der var ingen af de små, ukendte dyr, der svarede ham.

De stod bare og hostede i osen fra den røde racer-bils udstødningsgas.

»Nå, ja,« tænkte Tippe Tophat. »De dyr må jo også være ukendt med en super-moderne tingest som denne her.« Ikke så snart havde han sagt det, før digteren førte ham op ad en is-blå bjergskråning. Tippe Tophat var på vej mod de forfærdelig ensommes is-blå bjerg-top.

»Hø,« tænkte han. »Her-oppe må der da være dejligt fredeligt med al den ukendte ensomhed.«

Men da han nåede toppen af det is-blå bjerg, måtte han bremse hårdt, for det is-blå bjergs kolde, ensomme top var stuvende fuldt af folk.

De stod og lå og sad oven i hinanden, og alligevel råbte de alle sammen:

»Vi er så ensomme, så ensomme, så ensomme . . .«

»Jamen,« sagde Tippe Tophat. »Der er jo masser af jer.«

»Hva' kommer det sagen ved,« råbte alle de ensomme. »Vi er og bliver bare ensomme. Hver og en . . .«

Til alt held for Tippe Tophat førte digteren ham videre, ned ad den is-blå bjergskråning og ind i fyldebøtternes land.

De var ikke nær så ensomme – fyldebøtterne.

Til gengæld var de så fede og velnærede og grynte-gule som svin. De åd skinker og flødeskum og lagkager og fromager. Og de drak vin og port-vin og brænde-vin.

»Bøvs,« sagde de til hinanden. »Bøvs, bøvs . . .«

»Davs med jer,« sagde Tippe Tophat. »I får

jer sandelig lidt at æde, hva' . . .«

»Bøvs,« gryntede fyldebøtterne. »Ræb, bøvs . . .«

»Her bli'r jeg et par dage,« tænkte Tippe Tophat og begyndte at kravle ud af sin bil. »Næh, hov,« hviskede digteren og stak en finger ind i historien og skubbede Tippe Tophat tilbage i bilen. »Du må skam videre ind i det ukendte, min ven.« »Arhh, kunne jeg ikke blive her et lille stykke tid,« sagde Tippe Tophat og stirrede forelsket på en flødekaramel så stor som en fodbold. Men det var digteren, som digtede historien – og det var digteren, der bestemte.

Så Tippe Tophat måtte køre videre – ind i et gråt mørke fuldt af simrende regn.

Og da han våd og forkommen dukkede ud af det grå mørke, befandt han sig midt i de vilde, rædsomme vilddyrss barske brøleverden.

Alle steder var der vilde, rædsomme vilddyr med åbne munde,

der ville sluge Tippe Tophat og hans røde racer-bil.

»Gronnk, brøl, vræl...« skreg vilddyrene.

Og våd og forkommen og rædselsslagen som han var – den gode Tippe Tophat – sprang han ud af sin bil – og lige ud af historien.

»Ahh, nej,« hviskede han og lænede sig op ad digterens skrivemaskine. »Det var alligevel for meget.«

»Næhh, hov,« sagde den gamle digter.

»Hvis man er med i en historie, må man blive der, til den slutter. Ind med dig.«

Og så stoppede han Tippe Tophat tilbage i historien – selv om

Tippe Tophat strittede imod det bedste, han havde lært.

Men nu var der ingen vilddyr længere. I stedet for var der en stor, fredelig, gul verden fuld af fuglesang.

Og lige foran Tippe Tophat stod der en dejlig lille Tippe Tophat-dame og smilede til ham med røde læber.

Tippe Tophat blev helt blød i knæene.

»Høhh,« mumlede han, for så blød i knæene havde han aldrig været. »Æhmm, høhh . . .«

»Skal vi være kærester,« sagde den lille Tippe Tophat-dame og smilede til Tippe Tophat.

»Æhmm, høhh,« sagde Tippe Tophat.

»Fint,« sagde den lille dame. Og så tog hun Tippe Tophat i hånden og førte ham ind i den store, fredelige, gule verden, så ingen længere kunne se dem.

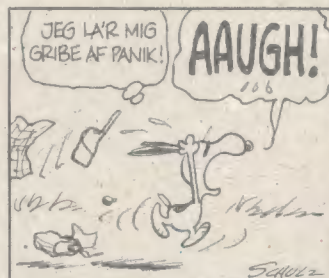
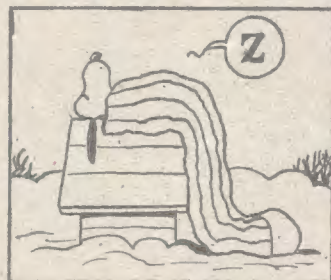
»Hør, hov,« sagde digteren. »Det var skam ikke meningen.« Men ingen svarede ham.

»Nå, ja,« mumlede den gamle digter og lænede sig tilbage. »En slags historie fik vi da ud af det . . .«

Og så slukkede han sin pibe og gik på hovedet i seng.

RADISERNE af SCHULZ

© 1988 by Schulz. All rights reserved.

SCHULZ

SCHULZ

SCHULZ

Tyr og ulv

Af Robert Fisker, illustration Svén Otto

Byriel sad ved ildstedet og snittede i et stykke træ, der med tid og flid skulle blive til en ske.

Røgen fra brændet hang som en bølgende sky oppe under tagskrævet i det lange, lave hus. Den kunne ikke slippe ud, for hullet i taget var lukket for storm og vind. I skæ-

ret fra ilden så røgen ud som et stort, levende væsen, der åndede og tumlede og til tider slog ned over Byriel og de andre. Det gav vand i øjnene og rev i næse og hals, men den slags hørte jo med, når man skulle skærme sig mod vinterens mørke, kulde og storm.

Nu og da tog ilden særlig fat i brændet og lyste op, så man kunne skimte nogle af dyrene i den anden ende af huset.

Byriels mor og hans ældre søster Gunhild stod ved det ru plankebord. De var ved at skære et slagtet får ud i styk-

ker, som skulle hænges til røgning oppe under taget.

På det stampede lergulv mellem bordet og ildstedet legede hans to små brødre, Asgerd og Ole med nogle klumper ler, der i formerne nok kunne minde om heste og køer.

Udenfor hvinede og buldrede stormen om det lave hus og rev og ruskede i taget, så stolper og spær knagede og gav sig.

Byriel strøg vand af øjnene og pustede små spåner fra den groft skårne ske.

»Møn de ikke snart kommer hjem?« Han vendte sig halvt om og så over på moderen og søsteren ved bordet.

Hans mor så op fra sit arbejde og strøg en tjavs hår fra panden med bagen af hånden.

»De kommer vel, når den tid er. — De har nok fundet det bedst at blive hos Røde Salver! — Guderne er jo fælt onde i aften.«

Byriel rynkede bryn og vred mund, mens han tænkte på sin far og sine to ældre brødre.

Hans far og Bo og Bjørn var redet af sted i morges. De skulle over fjordens is til Røde Salvers gård på Mors.

Mus og rotter havde ædt fælt meget af bopladsens forråd af korn. Der skulle ellers have været nok til at klare vinteren, men det ville komme til at knibe slemt nu.

Man måtte prøve, om man kunne handle sig noget korn til hos Røde Salver. Ellers ville det blive svært at holde sulten fra bopladsen sidst på vinteren.

Byriel havde snakket om, at han da også kunne tage med på den tur til Mors, men hans far havde rystet på hovedet.

»Du er for grøn, knægt. Det her er en tur for karl-folk!«

Byriel snittede hårdt og dybt i træet og brummede inde i sig selv. — Altid fik han stukket i næsen, at han kun var en knægt, der skulle holde sig fra karl-folks arbejde! — Han kunne tage sig af at muge ud under kvæget, rende til bækken efter vand til

kvind-folkene eller vogte får ude i bakkerne.

»Stik ud og se til Gjalder-tyren, Byriel,« sagde hans mor uden at se op fra sit arbejde med at snitte en skank af det slagtede får. »Bæstet kan let blive urolig i det vejr!«

Byriel stak sin kniv i bæltet og lagde skeen fra sig. Idet han rejste sig fra bænken ved ilden, jog han en høne op. Den havde gået og pikket krummer og andet godt under bordet. Nu løb den hen mod staldens mørke i den anden ende af huset med kaglen og skræppen.

Byriel trak i sin kofte, den tykke af fåreskind og med hætte. Han spændte sin rem hårdt om livet og trak den flettede skærm for døren fra. Han fik den ydre dør åbnet på klem og smuttede ud.

Stormen slog ham i ansigtet som en kold næve. Han trak hættens godt op over hovedet og masede sig over mod udhuset, hvor Gjalder-tyren stod på stald. Kort efter smøg han sig ind i udhuset og trak døren til efter sig.

Hénne i en krog af det lave rum sad trællen Mads Pot sammen med sin kone. Hun havde en sodet madpote over ilden. Mads rejste sig trevent fra sin plads.

Skæret fra ilden bølgede hen over Gjalder-tyrens vældige krop. Tyren drejede hovedet og stirrede på Byriel med sine små øjne. Så brumlede den hult og rykkede i tovet, der bandt den til båsen.

»Hvordan går det, Mads?« Byriel gik hen til tyren. »Jeg

ville lige se, hvordan han tager det. Han har det jo med at blive urolig i den slags vejr.«

»Han ka' ikke li' det,« brummede Mads og satte sig igen ned ved ilden. »Er mændene ikke vendt hjem endnu?«

Byriel gik helt op i båsen til tyren og kløede den i panden. Han og tyren var venner. Gjalder-tyren var kendt viden om for at være vild og gal. Mage til bæst havde ingen før set hverken syd eller nord for fjorden. Et bjerg af kød og muskler. Far til kalve af den fineste slags. Et væsen hvis vældige krop gav én tanker om gudernes styrke.

Byriel gned tyren hårdt mellem øjnene. Det store bæst brumlede og pressede sit massive hoved mod hans bryst, så savlet drev ned over hans kofte.

Mads Pot og hans kone skævede til hinanden. Sært som den knægt havde tag på det vilde bæst!

Mads øste varm suppe fra gryden op i sin skål og spurgte igen. »De er altså ikke vendt hjem endnu, mændene?«

»Næh,« svarede Byriel. »De bliver nok hos Røde Salver, til vejret skikker sig noget bedre!« Han gav tyren en ekstra visk hø, klappede den på halsen og forlod udhuset. Stormen var blevet endnu mere vild og voldsom. Han måtte presse og puffe sig frem mod langhuset. Han standsede op et øjeblik og vendte ryggen til stormen for at få vejret. Stormens hvin

steg pludselig til et rasende hyl. Han ville kæmpe sig over til langhuset, da der skete noget, som næsten tog al hans vejr og bevidsthed.

Det var, som om han blev grebet af en rasende kæmpes næver og slynget op i luften. Alt blev til en syden og larmen. Han skreg, så det sved i halsen, følte sin krop tumle rundt i luften og landede så med et hårdt stød på marken et stykke fra langhuset.

En svimlende skræk piskede tankerne rundt i hans hoved. Guderne havde haft deres næver ude efter ham. Stormen bar råb og høje vræl med sig, skarpe lyde af træ, der kvases, og nogle tunge, hæse brøl.

Byriel kom på benene og skimtede noget stort, mørkt tumle forbi sig i et sus af ram lugt.

Døren til langhuset stod på vid gab. Et svagt skær af lys sivede ud og tegnede et mørkt omrids af en skikkelse i dørens åbne gab. Det var Mads Pot. Han stod og slog ud med armene og råbte og skreg.

»Udhuset er væk. — Smadret af de onde vætter. Vi sad og åd. Pludselig forsvandt tag og væg, og vi sad midt i stormen og mørket. Noget af væggen faldt ned over ildstedet og kvalte ilden.«

»Gjalder-tyren!« råbte Byriel. »Hvor er tyren?«

»Guderne har hentet bæstet,« vrælede Mads. »De væltede huset for at få uhyret med sig!«

Byriel skubbede ham til side og tumlede ind i langhuset

for straks efter at komme ud med en tændt fakkel i den ene næve og en økse i den anden.

»Pas på med den ild!« råbte hans mor efter ham. »Hvor skal du hen?«

»Ud efter Gjalder-tyren!« råbte Byriel.

Stormen rev og sled i faklens flamme, da han løb forbi resterne af det gamle udhus. Tyren var sikkert løbet til skovs. Han standsede op og lyste omkring sig. Bøjede sig frem og ned og lyste og stirrede. Han fandt spor af tyrens klove i markens tykke lag af rim. Han lyste omkring sig med faklen højt løftet. Tog kending af stedet i mørket og gav sig så til at følge tyrens spor ud i natten. Nu og da blev sporene så svage, at han måtte søge for at finde dem igen. Faklens flamme flakkede nu knap så vildt. Stormen var ved at tage af. Det var næsten, som havde den brugt sine sidste kræfter i den skypumpe, der væltede udhuset.

Han var kommet over til kanten af skoven, hvor træer og buske gav læ. Han stod lidt stille for at puste ud efter den drøje tur over markerne. Sporene viste, at tyren havde fulgt den gamle vej ind gennem skoven.

Den var nok søgt ned mod engene, hvor den blev drevet ned om sommeren.

Stormen havde nu næsten lagt sig helt. I stedet var det begyndt at sne. Byriel satte i trav hen ad den ujævne vej. Faklens flamme flagrede bag ud som en fane og blandede

sine gnister med sneens mylder af dansende fnug. Nu havde han kun sin tro på og sit håb om, at bæstet var søgt ned på engene ved fjorden, for sneen havde lagt sig tæt alle vegne, før han langt om længe nåede frem til det sted, hvor vejen førte ud af skoven og ned mod engene og fjorden.

Netop da hørte det op med at sne, og månen kom fri på himlen og lyste ned over den vældige flade af hvidt og dækkede over, hvor engene holdt op, og fjordens is begyndte.

Var tyren mon søgt herved? — Der var noget mørkt der nede i alt det hvide! — Nej, det var bare et træ. — Derude var andre mørke pletter. — Han stirrede og bøjede sig frem. — Var det —? — Nej, det var kun buske. — Hov, nej — hvad var nu det? — Den mørke plet dernede rørte sig! »Bosse! — Bosse!« Han råbte højt af glæde, mens han løb og gled ned over den lange skråning. Nu og da var han ved at falde i sneen, men det lykkedes ham hver gang at vride kroppen, så han holdt sig på benene.

Tyren luntede roligt om i sneen og skrabede med sine klove eller stangede med sine lange horn i de spredte buske. Det så ud til, at den var faldet til ro efter det voldsomme, der var sket i udhuset.

Byriel standsede nogle skridt fra den og kaldte. Bæstet løftede sit store hoved og stirrede på ham. Så brumlede den hult og tog igen fat på at

skrabe i sneen og stikke mulen ned i de skrabede huller.

Byriel kunne både høre og se, at den var faldet til ro. Han gav sig til at snakke med den: »Bosse — Bosse — gode, gamle dreng. — Nåh, gode Bosse. — Kom så her!«

En hare kom flintrende ud fra skoven og satte i lange hop ned over engene. Tyren stirrede efter den, vendte hovedet mod Byriel og begyndte igen at skrabe med sine klove i sneen.

Byriel var nu nået helt hen til det store dyr. Varmen og den ramme lugt fra tyrens krop svøbte sig om ham. Han stak øksen i bæltet. Hånden med faklen holdt han så langt fra dyret som muligt, mens han med den frie hånd klappede tyrens brede bringe. Han lod hånden glide op over dens hals og hoved og kløede den hårdt i panden. Så tog han fat i det stump tov, der hang og daskede i ringen i dyrets næse.

»Kom så, Bosse! — Kom så!« Han trak roligt i rebet. Tyren stod og stirrede på ham, snøftede og brumlede lidt og fulgte så med.

Byriel så op mod himlen med dens mylder af stjerner. Han blev pludselig klar over, at han havde brugt det meste af natten til sin jagt på Gjalder-tyren. Nu, da jagten var endt, følte han trætheden i krop og lemmer. Hvorfor ikke spare de trætte ben og ride hjem på tyren. Det havde han jo gjort så tit til forbavselse og skræk for alle andre.

Han klappede tyren på halsen og svang sig med et rask tag op på dens ryg. Tyren brumlede lidt, virrede med hovedet og luntede så videre over engen op mod kanten af skoven.

Byriel satte sig godt til rette på dyrets brede ryg. Han så sig tilbage over skulderen for at tage endnu et blik ud over engen og fjorden, før tyren brasede ind i skoven. Han blev stiv i kroppen og fik smalle øjne. — Ude på fjordens is jog tre pletter af sted. De gled over den hvide flade med stor hast. — Ulve! — De havde fået farten af ham og tyren, — og de var sultne! Han bankede hælene i tyrens sider, og det store dyr satte i tungt trav op mod skoven. »Kom så, Bosse — kom så!« Byriel så sig igen tilbage. — Der var stadig kun de samme tre ulve. Nu havde de halet så langt ind på ham og hans tyr, at han kunne se deres magre kroppe i skæret fra månen. Tyren kunne ikke nå ind i skoven, før ulvene havde indhentet den.

Der var kun de samme tre ulve. — Det ville være bedre at tage kampen op her ude på åben mark!

Han rykkede i den stump reb, der var bundet til ringen i tyrens næse. Dyret udstødte et kort, hæst brøl og standsede op. Byriel tvang den rundt, så den fik front mod sine angribere.

En ulv kom som en tavs, grå skygge lige imod tyren. Byriel tog sigte og slyngede den brændende fakkel mod ulven. Den blev ramt midt i

springet og tumlede rundt i sneen med et skærende hyl. Tyren bøjede hovedet og trampede frem, greb ulven på sine horn og kastede den op i vejret.

De to andre ulve standsede et øjeblik, til faklens sidste flammer var kvalt af sneen. Så sprang de løs på tyren.

Byriel rev øksen af bæltet og huggede ud efter dem. Igen og igen og igen. Så gav de pludselig op og kastede sig over den ulv, tyren havde dræbt.

Byriel ville tvinge sin gangster til at trave videre op til skoven. Men tyren var blevet hidset op til kamp. Med et dumpt brøl trampede den løs på ulvene. Den fangede den ene på sine horn og slyngede den højt i vejret. Ulven jamrede og hylede og faldt ned foran tyren, som rasende trampede hen over den. Den sidste af ulvene tog flugten.

Byriel så sig uroligt omkring. Han måtte se at få magten over sin tyr og komme hjem til bopladsen, inden andre ulve kom på sporet af dem. Han trak hårdt i rebet. Tyren brølede og gjorde nogle tunge spring for at kaste sin rytter af. Byriel klamrede armene om dens tykke hals og snakkede godt for den, og inden længe faldt den så meget til ro, at han kunne styre den op mod skoven. Da han red ind mellem træerne, så han sig tilbage. Den sidste ulv var vendt tilbage og stillede sin sult på sine døde fæller.

Under turen gennem skoven var Byriel stadig på vagt og

sad med hånden knuget hårdt om skaftet på sin økse. En hård vinter avler mange sultne ulve. Igen og igen måtte han dukke sig for lave grene, der dryssede den ene sky af sne ned over ham efter den anden.

Ude mod øst begyndte himlen at blegne. Da han nåede ud af skoven, var den første grå morgen ved at trække verden ud af nattens mørke. En lille skare mænd var på vej over markerne mod skoven. Et par af dem var til hest. Endnu på afstand kunne Byriel kende den ene af rytterne. Det var hans far.

Byriel råbte og svingede med sin økse. Et par af mændene vinkede tilbage, og snart efter mødtes tyren og dens rytter med folkene fra bopladsen.

Byriels far var vendt hjem, da stormen havde lagt sig. Han havde haft held med sin

færd til Røde Salver. Nu havde man korn, så man kunne klare vinteren til ende uden at røre den sæd, som skulle i jorden til våren.

Mændene var meget optaget af blodet på tyrens horn og pande. Byriel måtte fortælle, mens de vendte tilbage til bopladsen.

»Så var det nok godt, at du blev hjemme,« sagde hans far, der red side om side med ham. »Kan man klare Gjalder-tyren og sultne ulve, kan man vel også klare så mange andre slags ting. — Vi skal have det udhus bygget op igen, så bæstet der kan komme i stald!«

Byriel nikkede og klappede Gjalder-tyren på halsen. Han var hed i kroppen af glæde og stolthed, da han red ind mellem bopladsens tilsnede huse, fra hvis taghuller den lyse røg ringlede sig op i den tidlige morgens lette dis.

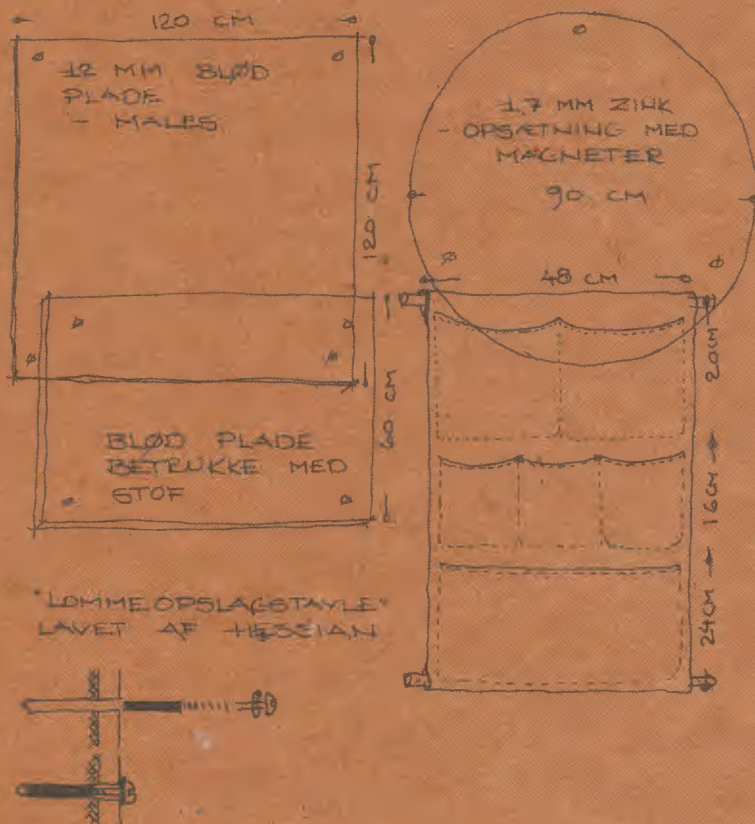

Lav det selv - inventar til patruljelokalet

Tekst og arbejdstegninger af Torben Olesen

- Hvad med at bruge et par aftener til at lave noget inventar til patruljelokalet, eller måske til dit eget værelse. Det vil sikkert være en god idé, om I tog nogle af patruljemedlemmernes forældre med på råd og arrangerede en »lokaledag«.

Opslagstavle - et virkelig nyttigt stykke inventar med utallige muligheder for udformninger. Her er vist forslag:

Værktøj - samtlige forslag kan udføres med almindeligt værktøj: sav, vinkel, boreværktøj, skruetrækker, hammer, plathor, evt. en svær nål og tråd samt et par pensler og noget maling.

Arbejdsbord med en løs plade - et enkelt bord kan fremstilles af et par færdige bukke, der kan købes i en trævarebutik, hvorpå der lægges en 19 mm spånplade med forkantslister. Pladen males med oliemaling. På den ene side kan morsetegnene påmales, og på den anden side kan der males en kompasrose, knøbtavle eller et spil (dam, mølle el. lign.).

Opsætning - en af de nemmeste måder at opsætte tavlen på er at gennembore den med det bor, der passer til rawpluggen, hvorefter skruen med spændskive og rawpluggen sættes samtidig og skrues til.

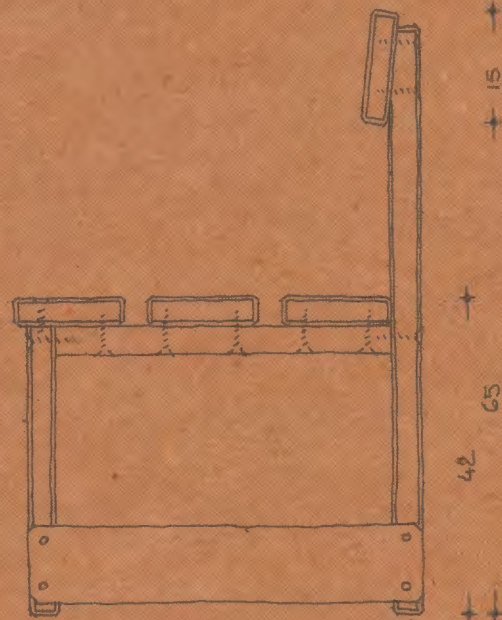
For dem, der har lyst til en lidt større opgave, er her forslag til en bæk og et bord af fyrretræsplan-
ker.

Materialeforbrug til bænken:
4 stk. 180×3,2×15 cm,
sæde og ryg
2 stk. 45×3,2×15 cm,
bærestykker

2 stk. 39×3,2×15 cm, forben
2 stk. 78×3,2×15 cm, bagben
4 stk. 53×3,2×10 cm, benstøtter
samt 42 galvan., fladhovedede
skruer 2"×10.

ARBEJDSBESKRIVELSE – Ma-
terialerne kan købes enten hos
trælasthandleren eller hos en
snedkermester.

Plankerne skæres i længde, ende-
træet stødes (høvles), og kanterne
»knækkes« med en høvl. Herefter
mærkes og bores samtlige gen-
nemgående skruehuller. Nu kan
bænken eller bordet samles.
Skruehuller mærkes for med et
platbør, hvorefter skruen hæftes
med en hammer og skrues til. Til
slut afpudses træet med et fint
stykke sandpapir i årenes retning,
og møblerne kan nu behandles en-
ten med klar lak eller sæbevand.

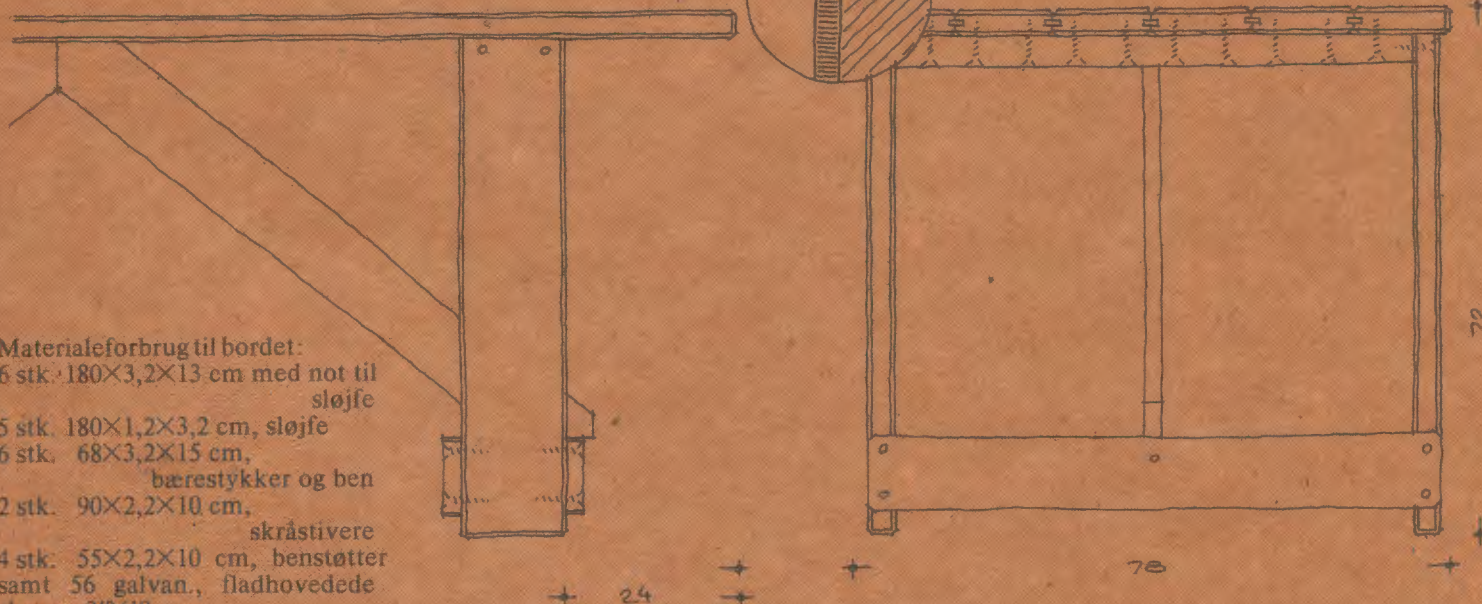
3 MM "KNÆKKET" KANT

Materialeforbrug til bordet:
6 stk. 180×3,2×13 cm med not til
sløjfe

5 stk. 180×1,2×3,2 cm, sløjfe
6 stk. 68×3,2×15 cm,
bærestykker og ben

2 stk. 90×2,2×10 cm,
skræstivere

4 stk. 55×2,2×10 cm, benstøtter
samt 56 galvan., fladhovedede
skruer, 2"×10.

Vindmaskiner til lejrbrug

LEJR-OPVASKEMASKINE

Når man sidder og spiser om aftenen efter et orienteringsløb, føler man sig temmelig træt, når man er færdig med at spise. Men før man lægger sig, får man at

vide, at man skal vaske op. Dette »lille« problem kan imidlertid let klares med maskinen her, der fungerer på denne måde: En masse vind samles i en dug (A) og føres ind i kødhakke-maskinen (B), der drejer i pilens retning.

Kødhakke-maskinen får drivremmene (C) og (D) til at rotere. Drivremmen (D) får børsterne (E) til at dreje i vaskebaljen, og den får hænderne i bevægelse (F). Hænderne (F) kaster bestikdelen

(G) op i vaskebaljen (E), der efter en omgangs roteren kaster delen (H) op på en slags rutschebane (I), hvor delen bliver slået på kanten af hammeren (J), der bliver drevet af håndtaget (K). Bestikdelen bliver imidlertid kastet hen på bordet (L) i roterende tilstand. På grund af den hurtige rotering bliver delen lufttørret og kan bruges igen.

PS. Ikke for porcelæn.

OPVASKEMASKINE

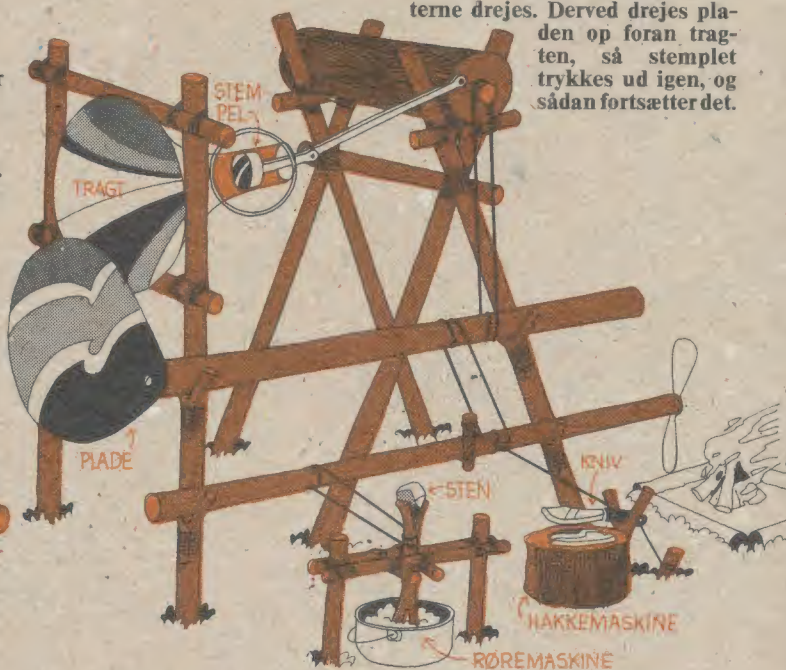
Propellen drejer. Snoren drejer raften. Tandhjulet drejer kæden rundt. Børsterne vasker. Tangen tager tallerknerne over i skyllefadet. Skovlene skovler vand på tallerknerne.

Man tænder raketten.

KØKKENMASKINE

Når vinden blæser, presser den stemplet frem, så tromlen og raftene drejes. Derved drejes pladen op foran tragtten, så stemplet trykkes ud igen, og sådan fortsætter det.

Raketten får baljen til at flytte sig. Baljen rammer stopklodsen og vælter. Vandet løber i åen, bestikket bliver liggende på stenene. Viskestykket roterer, og bestikket tørres.

Illustration Henning Aardestrup

Tæt tåge

Af Annesofie Hermann, illustration Dorte

»Det er den største tåge, det nogensinde har været!« sagde Niels, da de kom ud fra hytten efter julefesten. Det gav et gisp i Anna, der elskede alt, der var det største, det meste, det værste, det forunderligste. »Hvor ved du det fra?« spurgte Jakob, som gerne ville have orden i tingene. »Fordi min far sagde det, da han skulle køre ud i morges.« Alle havde respekt for Niels' far, som var den, der kom og sagde, om man havde mæslinger, røde hunde, skulle have hostesaft, og at man måske skulle være hjemme fra skole i 8 dage netop på det udmærkede tidspunkt, hvor der var terminsprøver, eller man af andre grunde havde mest lyst til at dyrke personlige interesser. Der stod de i strædet, Niels og Jakob, Anna, Terese, Grislingen (som på papiret hed Grethe) og så Tiger – udtalt Taiger – når han da var der, for han havde det altid med at fare rundt om de andre, det var nu hans lille ejendommelighed: han kunne aldrig bare stå stille. Det var virkelig en tæt tåge, man kunne ligefrem smage den, og selv den nærmeste gadelygte så ud som en måne bag 5 lag skyer.

»Skulle vi ikke gå en tur ud i den, den der største tåge, der nogensinde har været?« spurgte Anna begejstret, »så kan vi fortælle vore børn bedre om det engang?« Terese mumlede, at det kunne de jo godt, men de burde ikke glemme, at man havde hørt om mennesker, der forsvandt i tåge, som var mindre end denne, og som man aldrig, aldrig havde hørt om siden! Ingen hørte ironien i hendes stemme. De enedes om at gå ud ad Nygårdsvejen, hvor der var mindst trafik. Grislingen, som altid var bekymret, kom i tanker om, at hun skulle hjælpe sin mor med ... ja, hun havde helt bestemt lovet, at ... hun måtte sandelig se at komme hjem i en fart, hvis man kunne komme hjem hurtigt i tågen, for ... Den lille Grisling slap for at lyve sig ind i et spind, for de andre fem var allerede på vej, mens Niels gav direktiver om at holde sammen, holde kontakt, nu og da råbe et kodeord, som de aldrig nåede at enes om, ligesom de ikke kunne huske, om de absolut skulle gå i venstre side af vejen eller højre – men heldigvis var der næsten ikke biler på vejene.

Tre kvarter før spejderne startede på deres lille juleaftenstur, havde en lille desperat person begivet sig ud på en tur den modsatte vej. Julie havde oplevet en katastrofe i begyndelsen af december. Hun boede alene med sin far, der var maler. De klarede sig storartet, de var ikke rige, hvad det ellers er, men der var da altid mad på bordet, varme i kakkelovnen og alt det der. Og det gik fint i skolen, for Julie, som gik og snakkede med sin far om alting, vidste mere end de andre. Men pludselig var han blevet meget syg, havde hostet en bunke blod op og var blevet kørt til et sana-

torium et eller andet sted. Lærerinden havde hentet Julie og hendes tøj og var kørt med hende til et børnehjem og havde givet hende den største bunke slik, man kunne tænke sig til trøstespiseri. De var søde og rare på det børnehjem, det var de da – det var ikke det, der var i vejen. Men de var altid mange. Og af en eller anden grund var alting gråt, væggene var grå, dørene var grå, gardinerne var af en kulør Julie og hendes far plejede at kalde grå-grå. Børnene havde nogle udmærkede indesko, som ækelt hed »sutterne«, og de var også grå.

Lederen, der lignede en stor

god Sct. Bernhardshund, havde minsandten også et sjal, der var grå-gråt med små runde uldkugler. Der var ingen, der vidste noget om hendes far, de sagde, når hun spurgte: »Du skal se, han har det nok meget bedre. Vi spørger socialrådgiveren, når hun kommer...« Om eftermiddagen legede børnene i den store have, men Julie satte sig gerne på en vejsten, der markerede grænsen for deres verden. Der sad hun og så ud over markerne.

Men Lillejuleaften kom så denne forunderlige tåge og gjorde verden helt ukendelig – ja, man kunne jo ikke vide,

om verden endnu lå derude på den anden side af alt det fugtige tætte? Der var gevaldig travlhed i børnehjemmet et sted bag hende i tågen.

Kammeraterne havde talt om juletræ, der var så stort, om flæskesteg og pakker. Men Julie tænkte hele tiden på sidste år, hvor det havde været stille og stjerneklart, og hendes far havde sat lys i en gran ude i haven, og der stod en stjerne lige oppe i toppen af træet, når man stod stille på et bestemt sted. De havde sunget alle de sange, de holdt af, også »Se nu stiger solen«. Hun havde givet sin far en ny flot kop med violer på, og han havde malet en cigarkasse og fyldt den med farveblyanter og »tusser«.

»Jeg må finde far,« tænke hun, rejste sig og gik ind i tågen. Hun var klar over hvilken vej, hun skulle gå for at komme til »byen«, hvad det så var for en, for der kom varerne fra, og hjælperne talte om at tage i biffen inde i byen på deres fridag. Hun havde to kroner i lommen, og for dem kunne hun måske rejse til sin far. Hun var ikke bange for tågen, og hun var oven i købet klar over, at den kunne skjule hendes flugt ind til aftenstid om et par timer. Tågen svøbte sig om hende, hun var ét med den og nød dens stilhed. Hun nød af hele sin sjæl at være alene, fri for en hvissen og tiskende og fnisen, hun havde levet i i 3 uger.

Hvor længe havde hun gået? Hvor længe havde de fem eventyrhungrende spejdere gået i den »tætteste tåge det nogensinde havde været?« Pludselig ramlede de ind i hinanden. »Åh« sagde de alle på det, som i Peter Plysbøger ville hedde en hvad-skal-vi-nu-gøre-måde.

»Ja,« sagde Anna for at sige noget, »vi er gået ud for at mærke, hvordan det er at gå i den største tåge, der nogensinde har været, så vi kan fortælle vores børn om det engang.« »Ja,« sagde Julie, der ikke havde tænkt på tågen på den måde, hun var så vant til at leve i naturen, med naturen og med vejrene ind ad vinduerne, »ja, jeg er gået ud for at finde min far.« Det måtte de høre mere om, de samlede sig om hendes lille energiske person, og hun fortalte beredvilligt om børnehjemmet, der var grå-gråt, faderen, der var syg, og nu var det jul, og hun ville rejse hen til ham. Det forstod de allesammen udmærket godt, men på den anden side forstod spejderne også – med deres erfaring, at det ikke var så ligetil alt sammen. Hvor var f. eks. det sanatorium, Julies far var på? Hvordan gik det børn, der bare gik deres vej fra børnehjem? Og hvad med nu at lave den største og bedste julegoodturn, de nogensinde havde lavet? Var det at hjælpe Julie ikke tifold bedre end at rende rundt med kurve med risengryn og svesker og spegepølser og legetøjsbiler?

Tiger for rundt omkring i tå-

gen, og da Jakob bebrejdede ham hans faren-rundt, som kunne gøre Julie nervøs, sagde hun: »Åh jeg troede bare, det var jeres hund!« og det blev »tigeren« lidt ked af og prøvede at stå stille.

»Jeg tror, jeg har fundet ud af det,« sagde Niels, »jeg kan godt klare at tage Julie med hjem, vi kan gå op ad en bagtrappe til gæsteværelset. Jeg vil bede Anna og Terese skaffe Julie lidt varmt tøj. Jakob kan finde ud af hos sin onkel politibetjenten, hvor meget man sætter i gang for at finde en, der er gået sin vej, og Tiger – (han tøvede et øjeblik, for hvad stiller man op med en, der altid vil løbe rundt?) kan løbe på stationen og skaffe togtider og bustider . . . alle vegne hen.« Før de skiltes ved bygrænsen mumlede Terese melankolsk, at de nok alle kom til at tilbringe juleaften i fængslet, men måske fik man lov til at lytte til radioens juleopmuntringer?

Det gik fint at få Julie op i gæsteværelset i doktorhuset, og hun fik den nærmest tilgængelige pyjamas, en til en meget stor mand. Da der var lusket lidt mad op til hende, faldt hun i dyb søvn og kunne ikke ane, at radioen råbte om det, telefonerne kimede på politistationer: Et barn bortgået fra børnehjem. Niels' planer fungerede. Varmt tøj afleveredes diskret i gården. Jakob fortalte om det, alle nu havde hørt i radioen. Tiger bragte en stak tog- og busplaner. Doktoren hjalp til med tvillingefødsel i

Badstuestræde, moderen lå i sengen med migræne, og Niels pløjede alle slags bøger igennem for at finde ud af: På hvilket sanatorium kommer man mon, når man har et lille hus i skovbrynet til »Nordskoven«, af hvilke der rundt regnet er 57 i Danmark?

Juleaftensmorgen sad doktoren lidt træt og drak kaffe og slubrede avis, mens Niels ihærdigt og i en net konversationstone talte om sanatorier. Hvilke var der, hvor lå de? Hvordan kom man der? osv. Pludselig lagde doktoren den uinteressante avis ned og så undrende på sin søn: »Det var da en sær pågående interesse juleaftensmorgen? Er I for sent ude med julegoodturn eller hvad?« Niels fik ikke svaret, for i det samme gik døren op, Julie snublede ind i den vældige pyjamas, øjnene strålede og kinderne var røde af megen god søvn: »Så dum jeg er!« råbte hun, »jeg glemte, at far er et sted i nærheden af Roskilde! Kan jeg komme derhen for to kroner?«

I baggrunden kværnede radioen, at man endnu ikke havde spor af den lille pige, der var forsvundet fra et børnehjem, man frygtede . . .

Denne historie er for en gangs skyld en rigtig julehistorie. Af den slags hvor det går godt, og måske ikke mindst, fordi folk er i julestemning og gerne vil være lidt mere rare, end de er til hverdag.

Politifolkene, der havde træt-

te øjne af at rende rundt i den tætteste tåge, sagde, at det skulle nok kunne lade sig ordne alt sammen, hvis doktoren syntes sådan og sådan. Lederen af børnehjemmet snøftede og græd sådan af lettelse i telefonen, da hun hørte, Julie var i meget god behold, så det lød som tre tordenvejr med regnskyl. Der blev telegraferet til sanatoriet »at alt var vel«, og det gjorde Julies far meget forskrækket, da han ikke anede, hvad det var, der skulle være »vel«!

Og han blev bekymret, da Julie kom med doktorens 1. juledag på besøg, for når hun ikke kunne være på børnehjemmet, »fordi det var grå-gråt«, hvad i alverden skulle de så stille op?

»Det har Niels og jeg ordnet,« sagde Julie, »hans mor har så tit hovedpine, og så kan jeg rydde op efter hans far, der roder så meget. Og jeg er god til en opvask, det ved du! Og en, der hedder Tiger, siger, jeg skal kun skifte en gang, hvis jeg skal besøge dig med rutebil. Og en, der hedder Anna, har givet mig denne frakke, den er varmere end min egen gamle, som blev væk.«

Julies far så lidt undskyldende på doktoren. »Det er da en udmærket idé,« sagde Niels' far. »Ungdommen nu omstunder klarer sig jo så flinkt. Niels er vist også lidt forkælet, han har godt af en søsters barske omsorg for en tid. Og nu må vi køre, jeg tror, det igen trækker op til meget tæt tåge.«

Julespil

Af Annesofie Hermann, illustration Sigrun Kapsberger

Det er tænkt som et aftenspil, hvor der stort set er mørkt i kirken, ihvertfald kun levende lys i begyndelsen.

De optrædende er:

Jomfru Maria

Josef

en halv snes hyrder

1 engel

3 vise mænd med følge
eller ihvertfald med
hver sin gave (dreng).

1. afsnit: Hyrderne

Præludium.

Hyrderne kommer fra hoveddøren, går op ad venstre sidegang, ned ad midtergangen, op ad højre sidegang, mens de synger eller siger i kor:

Her kommer vi,
vi er Betlehems hyrder,
fattige mænd
bærer trædømmens byrder.

Geder og får
skal mod rovdyr vi værne.
Natten er mørk,
vi ser knap nok en stjerne.

Nat efter nat
i den isnende tåge
samles vi her
for at vogte og våge.

Her er vor hjord,
en ild vil vi tænde.
Natten er lang,
men den får vel en ende.

De samler sig på trinene til højre. En har under kappen »et bål lavet af en lygte«. De stivner i tableau om denne lyskilde.

2. afsnit: Josef og Maria

Toner. (Måske skal Josefs og Mor Marias tale have en understrøm af træt musik?).

Mor Maria:

Åh, Josef, du må vente lidt!
Jeg kan ej tage så lange skridt.
Vejen er glat af is og sne,
– i mørket er det så svært at se –
At vandre så langt var ikke let.
Jeg er så bange og meget træt.

Josef:

Jeg troede jo, vi var
kommet i hus
hos herbergsfatteren Rufinus.
Men der var ikke plads,
du ved,
– for alle dem, der til
staden red,
kom frem før os andre,
der gik til fods

og trådte i vejen vor fod
til blods.
Men se, der er jo den
gamle stald,
hvor vi kan hvile i alle fald.

*De går ind i en stald, lavet af
hessian som et åbent telt. I
begyndelsen er der dunkelt,
men når englen taler til hyr-
derne henne til højre, tændes
et lys langsomt – hvis I tek-
nisk kan klare det, og den hel-
lige familie åbenbares, som vi
kender den fra malerier. De
er stivnet i tableau.*

3. afsnit: Englen og hyrderne

*Der høres engletoner fra org-
let. Hyrderne rører på sig.*

1. hyrde: (tale)
Jeg syntes, jeg hørte så
smukke sange
som himmeltoner med
harpeklange,
vældige, stormende – dog
så blide.
Hvad det betød, kan jeg
ikke vide.

2. hyrde:
Som haglvejr lød det, som
havets brusen,
som ørkenstormen og
sandets susen.
Det ukendte vil jeg altid
frygte.
Vi samler dyrene – lad
os flygte!

Englen:
Frygter ikke, for se, jeg
forkynder jer en stor glæde,
som skal være for hele folket.
I dag er der født jer en
Frelser, Herrens Salvede
i Davids by.

Og dette skal tjene jer som
tegn: I skal finde et barn i
svøb, liggende i en krybbe.

*(Englen peger mod den anden
alterside og toner væk)*

Orgel og kor:
Gloria in excelsis Deo.

*Hyrderne knæler, stivner i
tableau, mens hele menighe-
den synger: Hjerter løft din
glædes vinger, vers 1, 2, 3, 4
og 5.*

4. afsnit: De vise mænd

(kommer ad hver sin gang op mod alteret. De læser i store bøger. De har følge, ihvertfald drenge med gaver, guld, røgelse og myrrha skær. De mødes, studser).

Melchior:

Vær hilset, I herrer, og
velkommen her.
Hvorhen vil I vandre?
Hvorhen går jer færd?

Balazar:

Vær hilset selv, oh herre,
og alle jeres mænd.
Hvor agter I jer selv med
jeres følge hen?

Melchior:

Det skal ej hem'ligt være,
hvor vores vej går frem:
først skal vi til Jerusalem
og så til Betlehem.

Kaspar:

Hvad! skal I til Jerusalem –
og så til Betlehem?

Melchior peger i sin bog:

Det hos Jesajas skrevet står:
en kongesøn er født i år,
som råder for den hele jord
– ja, disse er profetens ord!
Jeg har på himlen stjernen set
som tegnet på, hvad
nu er sket.

Jeg ser det gyldne stjerne-
skær,
og tidens fylde er nu nær.

Balazar, glad overrasket:

Også jeg er draget fra
hjemmet ud,
da stjernen sendte sit
himmelbud.

Vi skyer ej møje, træthed
og trængsel,
men følger stjernen, vort
hjertes længsel.

Hvis ikke vi er på vejen
segnet,
vort mål vi når under
himmeltegnet.

Orgel, kor, menighed:

Dejlig er den himmel blå,
vers 2, 3, 4, 5 og 6.

*De vise går mod stalden. Det
dufter af røgelse. En af de vise
reciterer første vers af:*

Hil dig barn i krybben lagt ...
(underlagt musik).

5. afsnit: Mor Maria

*Maria har rejst sig, kommer
frem foran midten af altret
med sin lille byrde. (Hun er
ung og forundret).*

Store ting er hændt mig i nat,
jeg er blevet mor.

Det er svært at fatte.

–
I går var jeg bare Maria
hjemme fra,
fra Nazaret,
Josefs frugtsommelige
unge kone,
bange,
træt og
tung.

–
Vi havde vandret altid
syntes jeg,
i tørt sand,
glitrende sol
om dagen,
om natten i kulde,
mørke, uvejsomhed.

Jeg var bange,
træt og
tung.

–
Der var ikke plads i
herberget.

De rige
var kommet først.
De kan jo ride.
Vi må gå.
Et æsel er dyrt.
Jeg var bange,
træt og
tung.

–
Det var mørkt,
men der var en stjerne.
Det var, som stod den
på taget af stalden.
Den glitrede,
tindrede,
gnistrede.
Jeg har aldrig set sådan
en stjerne.

Vi gik ind.
Det var lunt.
Jeg var træt,
jeg var tung
men ikke mere bange.

–
Så kom veerne
og den lille dreng.
Jeg har aldrig set sådan
en dreng.

Vi svøbte ham,
lagde ham i krybben,
men så kom hyrderne
ude fra markerne.
De talte om engle,

om frelse,
om glæde
og velbehag mellem
mennesker.

–
De tilbad
min lille dreng.
– Og der kom vise mænd,
tre vise mænd
med gaver, fine gaver,
myrrha,
– vi har aldrig haft myrrha,
Josef og jeg.
De sagde svære ord,
måske forstod jeg ikke helt.
Og de faldt ned,
de vise mænd,
og tilbad,
tilbad min lille dreng.

–
Jeg vil ikke glemme
hvad hyrderne sagde,
og hvad de vise sagde.
Jeg gemmer ordene i mit
hjerter.

Alle tilbad
min lille dreng.

*(Pludselig, måske lidt
forskrækket):*
Se, jeg er Herrens tjener-
inde –

det må ske,
som Gud har sagt.

*Hyrder og vise og følge samler
sig om hende og synger med
menighed og kor:*
Barn Jesus i en krybbe lå ...

Idé: Ulla Thorup
Tegning: Aardestrup

JULESKIBET ER LADET MED APPELSINER...

Luk op for et nyt nummer hver dag
og se, hvad skibets besætning
får deres fritid til at gå med
de sidste dage før jul.

Hæft siderne sammen med clips,
så du får en rigtig julekalender
og samtidig kan åbne og læse,
hvad der står på siderne.

SKIBS- DRENGENS JULENISSE

Der skal bruges: En appelsin, en blomsterpind, en flaske, et stykke rødt papir eller karton, hvidt papir, lim, vat og en tusch-pen.

Stik den ene ende af blomsterpinden i appelsinen, den anden ende i flasken. Lim vat på appelsinen til hår og skæg. Lim karton eller papir på til øjne og hue. Tegn til sidst med din tusch-pen det, du synes, der mangler.

Læg flødeskem og et par stykker mandarin mellem to makroner.

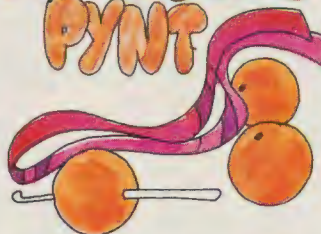

"APPELSINS FLUGT OVER BØLGERNE"

- leges ved at alle står i en lang række - høj og lav ved siden af hinanden. En appelsin går fra hage til hage. Det gælder om ikke at tabe appelsinen. Legen kan leges af to rækker samtidig.

KAPTJAJNENS OG STYRMAN- DENS JULE- PYNT

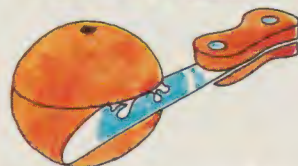

Der skal bruges: Hele nelliker, mandariner, rødt silkebånd og en hæklenål.

Læg et stykke rødt silkebånd dobbelt og træk løkken gennem en mandarin med hæklenålen. Forneden bindes en sløjfe med de to løse ender. Stik hele nelliker i mandarin.

KAHYTS- JOMFRUENS LYGTER

Skær en rille i mandarinens skræl hele vejen rundt. Tag skrællen forsigtigt af, så du har to halvdele.

I bunden dryppes godt med stearin på den lille rest stilk. Lygten tændes, og låget lægges på.

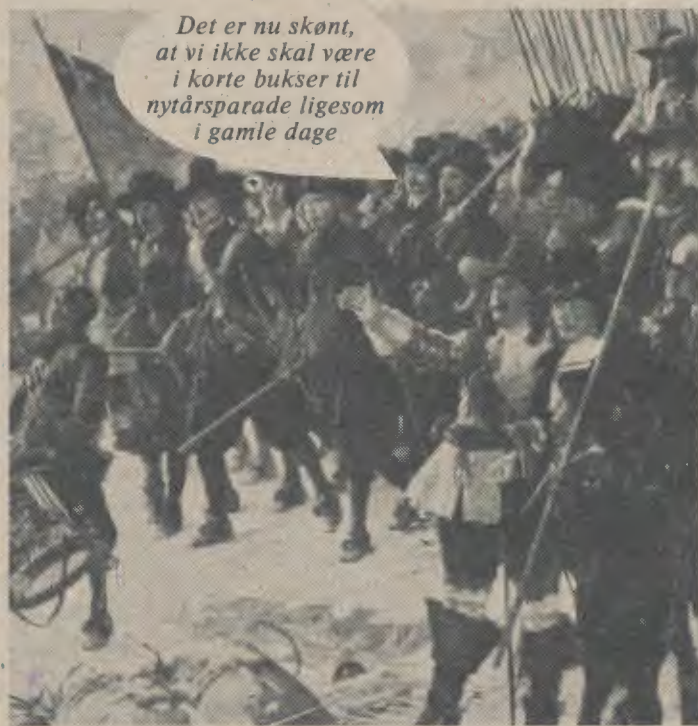

I anledning af 50. årgang a

Ja, ja, skynd dig nu bare i båden, ellers kommer vi for sent
til start på Mølleåsejladsen

Det er nu skönt,
at vi ikke skal være
i korte bukser til
nytårsparade ligesom
i gamle dage

Hvorfor i alverden vil
roplederen nu have, at den
totempæl absolut skal stå
i den anden ende af
lejren?

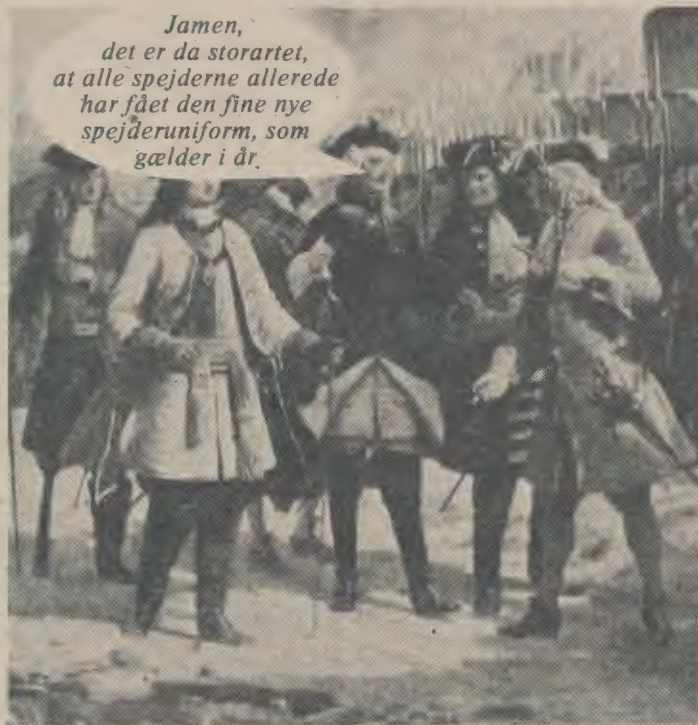

50 ÅR
1926 · 1976

Idé ved Erik Parup

f Spejderjul

Jamen,
det er da storartet,
at alle spejderne allerede
har fået den fine nye
spejderuniform, som
gælder i år.

Ak ja,
jeg ku' osse tænke mig
at komme på en herlig lejr med
en flok friske spejdere,
men NOGEN skal jo passe
de små og huset og haven
og hunden og alt
det andet ...

Der ligger nu 50 årgange
af Spejderjul i et arkiv.
En gammel spejder faldt
i staver, mens han
bladede i bunken og i en
meget gammel Spejderjul
fandt nogle reproduk-
tioner af historiske
begivenheder. Hvad ville
de folk på de kendte
malerier have sagt, hvis
de var spejdere?

Muligvis er der noget
særligt ved sådan en skrap
tur med patruljekærren.
Men næste gang foreslår jeg,
at vi snupper knallerten,
som vi plejer.

NØDDE- KVEKKERE

HVILKET FARTØJ
TROR DU HVER
AF DE OTTE
PERSONER
VÆLGER?

På denne og de følgende sider finder du en masse sjove opgaver.

Prøv om du kan løse så mange af dem, at du får samlet tilstrækkeligt mange »nødder« til at deltage i konkurrencen om de fine præmier.

Løsningerne skal du skrive på side 34. På side 33 kan du læse om konkurrencen.

2

7 7 7 7
7 7 7
7 7 7 7 7 7 7 7

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

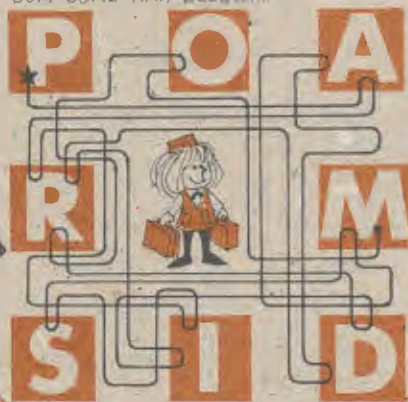
MINNÅRKE DEN LILLE RODE KAN
HJÆLPE DIG MED AT FINDE UD
AF HVAD STEDERLØTTE
FØRTER

HER SLÅS TONEN AN
AF ET PAR NEMME
REBUS'ER

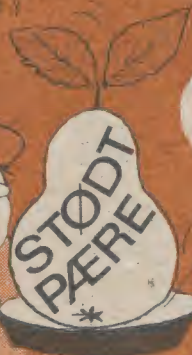

START VED STJERNEN OG
FØLG DEN SORTE LINIE, SÅ FINDER
DU LET NAVNE PÅ DE TRE BYER,
SOM SOFIE HAR BESØGT...

FREDRIK, VIL HELLERE HAVE
EN TISK PÅ PÅSEN. DU KAN
SÅ SE OM DU VED AT SATTE OM DE
BØGSTAVERNE

8

SE SYTBDN
PMP SOEE S
I A I TPGRE
LNL I NYDN
LDLGUNA!

DETTE ER IKKE
EN NØDE
MEN MÅSKE
EN NØDE!
HVAD STÅR
DER?

7

6

KAN DU SÆTTE DE SEKS BILLEDER
SAMMEN TO OG TO, SÅ DE
DANNER NAVNE PÅ TRE
JYDSKE BYER?

A B C D E F G H

DER ER SYV HELT ENS FELTER I DETTE BILLEDE,
SOM DU KAN FINDE VED AT VENDE OG DREJE
DET LIDT. DET ENTE FELT HEDDER B-6.
HVAD HEDDER DE ANDRE?

KAN DU TÆLLE 12 RIGTIGE?

1	X	2
FUGL	FISK	DATTEDYR

- 1 TORSK
- 2 NATRAVN
- 3 BRÅSEN
- 4 FISKKEHJE
- 5 MINK
- 6 SKALLE
- 7 LÅMA
- 8 SILDEMÅGE
- 9 DØMPAD
- 10 FIORDHEST
- 11 SØHEST
- 12 PUMA
- 13 BIERGGED

10

98 80 100
8 4 2

11

HVILKET BOGSTAV HAR DEN RIGTIGE VEJ OP TIL SOGEN MED NODERNE?

12

DETTE TROLDRETRÆ BÆRER BLADE OG FRUGTER FRA FLERE FLORSKELLIGE TRÆER - MEN DET BÆRER OGSÅ NOGLE SOM SLET IKKE BÆRER AF TRÆER. HVILKE?

13

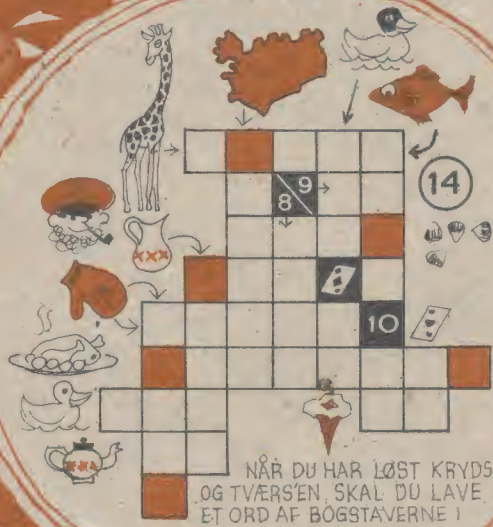

BILLEN KØRER UD AF EN LØVE OG SØGER EN FLØDE. Hvilket bogstav har den rigtige vej ud af løven og ind til floden?

KAN DU GÅ I TRAMPULINEN? Hvilket bogstav har den rigtige vej ud af løven og ind til floden?

14

NÅR DU HAR LØST KRYD OG TVÆRSN, SKAL DU LAVE ET ORD AF BOGSTAVERNE I DE FARVEDE FELTER.

KAN DU FINDE FEJL PÅ TEGNINGEN VILHØRE?

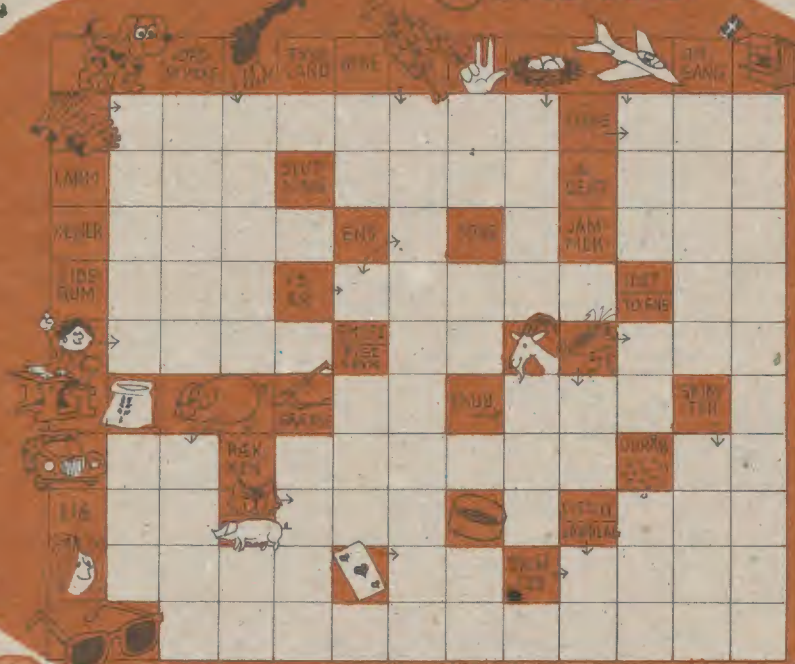

15

Sæt ringe om fejlene.

16

NØDDEKNÆKKERENS PRÆMIER

RADIORECORDER
TRANSISTOR-RADIO
Lille Klaus mejs
Spejderskuldertaske
Slirknive med merlespir
Silvakompasser
Store stavlygter

Der er nødder ved alle de spændende opgaver, som NØDDEKNÆKKEREN bringer. Der er få nødder ved de lette opgaver og mange ved de svære.

Du kan samle mange nødder ved at løse opgaverne, men kun dem ved de rigtigt løste opgaver tæller med. Løsningerne skrives på den anden side af dette løsnings-ark, som klippes af og sendes i et brev, der ser ud som det, spejderen holder i hånden. I øverste venstre hjørne må du gerne tegne et spejdermotiv.

Alle, der har samlet over 15 nødder, deltager i lodtrækningen om

1. **TRANSISTOR-RADIO** (værdi 444 kr.).
2. 1 stor spejderskuldertaske med udvendig lomme.
- 3.-10. 8 Silvakompasser, type 3.
- 11.-20. 10 store stavlygter.

Alle, der har samlet over 35 nødder, deltager desuden i lodtrækningen om

1. **RADIORECORDER** (værdi 888 kr.).
2. Bergans store spejdermejs i nylon.
3. Lille Klaus mejs i nylon.
- 4.-10. 7 slirknive med merlespir.

Det er spændende, om du bliver en af vinderne!

Inden 5. januar 1977 skal løsningerne indsendes til Spejderjuls postbox, 184, 3000 Helsingør, for at komme med i lodtrækningen. De heldige vindere vil få deres præmie tilsendt inden udgangen af januar måned.

Spejderjul
Postbox 184
3000 Helsingør

1 SKRIV BOGSTAVERNE PÅ DE RIGTIGE FARTØJER UD FOR TALLENE.

1
2
3
4
5
6
7
8

2 HER SKRIVER DU HVAD SPEJDERLOTTE FLØJTEDE:

3 I REBUS'EN STOD:

4 REBUS'ENS LØSNING ER:

5 DE TRE BYER, SOFIE BESØGTE VAR:

6 DE TRE JYDSKE BYER HEDDER:

7 FISKEN, SOM IKKE ER EN "STØDT PÆRE", ER EN:

8 I KODEN STÅR:

9 DE SYV ENS FELTER ER:

B6

10

1 X 2

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		

HER ER KUPONEN TIL DE 13 RIGTIGE

11 DEN RIGTIGE VEJ TIL NODERNE ER:

12 HER SKRIVES DE TING, SOM IKKE BÆRES AF TRÆER:

13

HER SKRIVER DU JA ELLER NEJ TIL OM HUN KAN NÅ FREM TIL BENZINTANKEN PÅ DE 5 LITER:

14 ORDET I KRYDS OG TVÆRS'ENS FARVEDE FELTER:

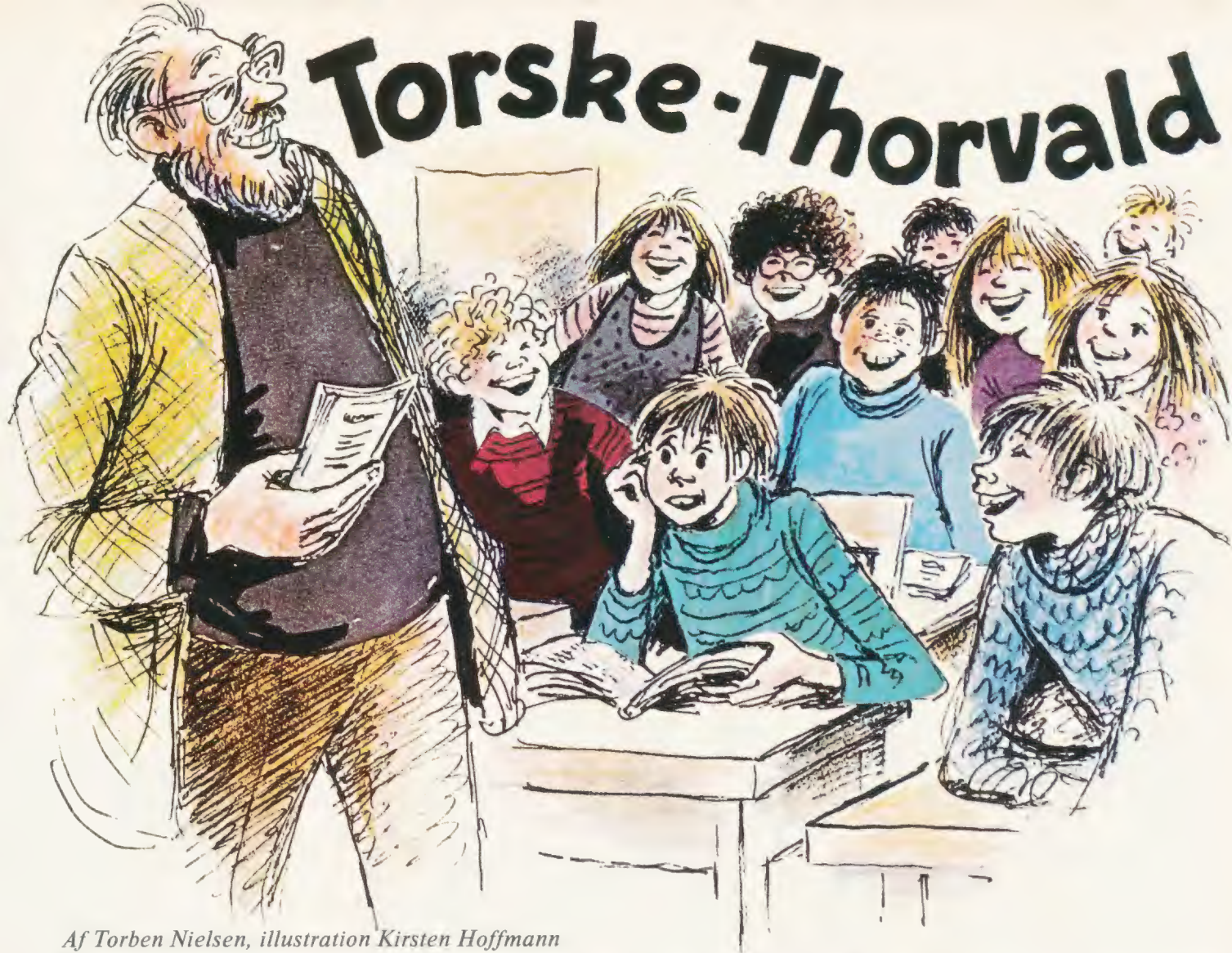
LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN

ADRESSE

POSTNUMMER BY

I ALT NØDDER

Af Torben Nielsen, illustration Kirsten Hoffmann

Der var kommet en ny familie til den lille provinsby Ballebjerg. En yngre, stræbsom herreekviperingshandler slog sig ned med kone og søn i skrædder Mortensens hus, og skrædderværkstedet blev forsynet med to udstillingsvinduer og lavet om til butik, og i hvert af vinduerne stod en herre-voksmannequin,

elegant klædt på og hver iført en flot habit. Da herreekviperingshandleren hed Hansen, døbte Ballebjergborgerne ham hurtigt »Habit-Hansen«, og det, syntes han, var meget passende, hvorfor han lod maler Madsen skrive det på det store facadeskilt. Habit-Hansen havde en søn ved navn Thorvald. Han fik

også et øgenavn, da han dukkede op som centralskolens nye dreng, men det var knapt så smigrende. Thorvald blev allerede den første dag vækket af sin slummer ved et spørgsmål fra frøken Bertelsen i naturhistorietimen.

Nå, Thorvald, kan du nævne mig en anden slags fugle end

kragefuglene, spurvefuglene og rovfuglene?

Thorvald for sammen og blev ildrød i hovedet, for han havde siddet og tænkt på noget helt andet.

– Sommerfuglene! brusede det ud af ham, og det varede mindst fem minutter, før latterbruset havde lagt sig.

Dagen efter plumpede Thorvald i igen. Det var lærer Sørensen, der brød ind i hans fjerne fantasier:

– Thorvald, hvornår døde Gorm Den Gamle?

Det gav et spjæt i Thorvald. – Er . . . er han død?

Nye latterbrøl. I det følgende frikvarter blev Thorvald døbt: Torske-Thorvald!

Thorvald blev ganske vist ked af det, men han var vant til at blive drillet, og han var også vant til at søge trøst i sin store hobby: Mekanikken. Hans værelse var fyldt med apparater og dingener og dippedutter, som andre havde kasseret, og som Thorvald med stor energi satte i stand. Det var han vældig dygtig til.

For tiden biksede han med en gammel båndoptager, han havde fået foræret hos produktionshandleren, og en defekt mikrofon, som Radio-Madsen havde smidt i brokkassen. Han fik begge dele til at fungere så godt, at han kunne indspille både melodier og spændende hørespil fra radioen. Han købte lydbånd for alle sine sparepenge, og bogreolen var snart et helt båndarkiv, hvorfra han kunne hente underholdning til sig selv og sin eneste lille trofaste kammerat, som aldrig drillede ham – naboens Lise. Hun lyttede med store runde blå øjne rettet mod Thorvald, og hun så, hvor snild han var med værktøjet, og Thorvald blev helt varm om hjertet, når hun sukkede dybt og sagde:

– Ih, altså, hvor jeg synes, du er dygtig, Thorvald!

– Synes du det? – Jamen, de kalder mig da alligevel »Torske-Thorvald!«

Først i december, netop som et tyndt lag sne havde fået Ballebjerg til at se rigtig juleagtig ud, blev hele byen opskræmt af noget, der var knapt så hyggeligt. Tre forældte mænd, der var brødre, flyttede ind i den ene ende af skomagerens lange gule hus og viste hurtigt, hvad de var for nogle fyre. Når de ikke sad på kroen og drak sig fulde, var deres største fornøjelse at genere andre mennesker, og hvis nogen sagde dem imod, blev det værst for ham selv. Det fik blandt andet cigarhandler Dam at føle, da han nægtede dem kredit. Næste morgen fandt han sin butik smadret og sølet til med øl og det, der var værre, og der manglede også både spiritus og cigaretter, men brødrene så for en gang skyld meget uskyldige ud og sagde ligesom alle andre: »Jamen det var da frygteligt!«

Ballebjergs landbetjent, Olsen lå på hospitalet med gigtfeber, og kriminalpolitiet, der kom inde fra byen, fandt ingen spor, men folk hviskede forsigtigt sammen, og brødrene fik ligesom Thorvald ved denne lejlighed et øgenavn: »Bjørne-banden!«

– Hvis nogen kunne befri byen for det rak, ville det være en heltegerning, sagde planteskoleejer Ludvigsen. Han sagde det sikkert til for

mange, for to dage efter, mens han var borte fra gartneriet, blev hans største drivhus smadret, og Bjørne-banden syntes igen, at det var da noget kedeligt noget!

I skolen var det samtaleemnet i frikvartererne, og Thorvald listede sig nærmere til den ene lille flok efter den anden for at lytte med. Han hørte en del, men når han så forsigtigt prøvede at blande sig, blev han viftet væk.

– Tag du hellere ud at fange sommerfugle til Gorm Den Gamle!

Den tyvende december om morgenen blev den gamle konsul Winkler fundet bundet til en stol og med et viskestykke stoppet i munden. Ikke alene hans tegnebog var tømt, men alt, hvad han havde af sølvtøj – og det var ikke lidt – var også borte. Det stakkels gamle menneske påstod, at han ikke huskede noget som helst, men i virkeligheden turde han ikke huske noget, fordi de tre banditter med nylonstrømper trukket over hovederne havde givet ham den besked, før de forlod huset:

– Hvis du ønsker at blive ældre, gamle gedebuk, så hold din kaje!

Alligevel var der ingen i Ballebjerg, der var i tvivl om, hvad det var for natlige gæster, den gamle konsul havde haft. Og inde fra skomagerhuset, der lå et stykke uden for byen, lød der sang og skrål – højere og højere, som dagen skred frem. Men ingen turde foretage sig noget.

Det vil sige – Thorvald foretog sig dog noget. Mens hans far og mor var travlt optaget af at pynte butikken til jul, var han inde på sit værelse optaget af de særeste ting. Først sad han næsten en hel time og lyttede til en masse af de kriminalhørespil, han havde optaget på bånd fra radioen. Endelig fandt han det, han søgte, men det var kun et lille stykke af et ganske bestemt bånd, han skulle bruge – nogle få meget dramatiske ord, som han klippede fra og satte på en ny spole.

– Det var det, mumlede han tilfreds og halede en stor tung akkumulator – et batteri fra en gammel bil – ned fra en hylde. Båndoptageren og batteriet bar han ud på den gamle trækvogn, der stod i et hjørne af gården og aldrig blev brugt mere. Netop som han var på vej tilbage,

kom Lise for at besøge ham. Thorvald kløede sig i nakken og løb travl og nervøs et par gange rundt om sig selv, men fik samtidig en ny idé.

– Kan ... kan du ikke komme igen lidt senere, hvis du vil hjælpe mig med noget. Om tyve minutter, hvis du da tør. Det er noget meget hemmeligt!

– Så kan jeg vel lige så godt blive nu? svarede Lise meget fornuftigt.

– Okay, svarede Thorvald. – Jeg har ikke tid til at forklare, men kom her, så skal du se!

Han tog Lise med ind i baggangens halvmørke, hvor hun for sammen med et gisp ved synet af de to skikkelser, der stod i hjørnet.

– Schhh! hviskede Thorvald.

– Det er bare mannequinerne. Far har sat dem herud, mens de pynter butikken. Vi skal have dem ud på trækvognen.

Ved fælles hjælp bar de mannequinerne ud på trækvognen og fik dem dækket til med sække. Thorvald hviskede sine ordrer til Lise, og lidt efter rullede trækvognen med sin mærkelige last ud gennem porten. Thorvald gik forrest, Lise skubbede bagpå. Det tynde lag sne i landsbygaden dæmpede lyden af hjulenes jernringe. Det var helt mørkt nu og lys i alle husene. De kørte gennem hele Vesterstræde og Nørregade – forbi de sidste huse og ud til hovedvejen, hvor skomagerhuset lå – et lille stykke fra busstoppestedet. Her gjorde de holdt, og Thorvald fik mægtig travlt. Med mellemrum kiggede han på sit ur og hviskede små nye kommandoer til Lise, som hviskede »Jaja« og hjalp ham, det bedste hun kunne. Først blev mannequinerne båret hen mod skomagerhuset og anbragt med front imod det et stykke fra hinanden. Der brændte lys derinde. Der blev råbt og leet og klirret med flasker. Hjertet bankede heftigt i Thorvald af lutter spænding – også i Lise, efterhånden som hun begyndte at forstå, hvad der skulle ske. Thorvald bar det tunge batteri hen mod huset, og Lise listede efter med båndoptageren. Thorvald heksede lidt med en skruetrækker og nogle stumper ledning. De sad og krøb sammen helt henne under et af vinduerne i skomagerhuset. Et lille stykke borte aftegnede mannequinerne sig mod aftenhimlen og sneen og lignede

grangiveligt to rigtige mænd med hattene lidt på snur. Thorvald hviskede:

– Så er det hele klart. Om lidt kommer bussen. Når jeg siger til, løber du hen til stoppestedet. Når den holder, stikker du hovedet ind og råber af al din kraft: »Hjælp – hjælp – hjælp!« og får chaufføren og en hel masse mennesker med herover – er du med?

Lise nikkede. Mørket skjulte, hvor bleg hun var.

Thorvald sad stadig parat ved båndoptageren og batteriet med en tommelfinger på startknappen. Han havde skruet op for fuld lydstyrke. Der lød en brummen i det fjerne. Den tog til, og bussens lygter fejede hen over

markerne.

– Nu! hviskede Thorvald, og Lise satte i løb hen mod stoppestedet.

Thorvald trykkede på båndoptagerens startknap. Båndet kørte et par sekunder. Så lød der fra højtaleren gennem den klare frostluft et rungende skud, og i samme sekund fløj Thorvald op og huggede skruetrækkeren gennem en rude, så glasskårene klirrede. I næste øjeblik dukkede han sig og var atter skjult af muren, og fra båndoptageren rungede en dyb mandlig bas:

– Dette var kun et varsel-skud! Huset er omringet! Forhold jer i ro derinde. I har ikke en chance!

Thorvald trykkede på stop-

knappen og holdt vejret. Latteren inde i skomagerhuset var holdt op. Der kom ikke en lyd derinde fra.

Men ovre fra den holdende bus – tværs over den stivfrosne pløjeager kom chaufføren og Lise i løb foran en flok passagerer – mindst tyve – både kvinder og mænd.

Lise fløj forpustet hen til Thorvald – jublende, snappende efter luft.

– Vi klarede den, Thorvald. Ih, hvor er du altså ...

Resten druknede i larmen, da døren til skomagerhuset blev sparket op.

Bjørnebanden – de tre brødre stod derinde med hænderne i vejret og var ikke meget værd. Konsulens sølvtøj var bredt ud mellem flaskerne på

bordet, og al forklaring var overflødig.

En time senere sad de tre slukørede banditter og forklarede politiet om det store chok – et skud, der pludselig drønedes gennem vinduet – det truende råb – og »de to fyre, der stod derude med hatte på« og vidnede om, at huset var omringet.

Og hjemme hos »Habit-Hansen« sad Thorvald og Lise og Lises far og mor og skulle høre det hele om igen – forfra.

Fra den dag døde navnet »Torske-Thorvald« og blev afløst af et andet og bedre: »Opfinder-Thorvald«. Og Centralskolen i Ballebjerg blev et godt sted!

**Solen synker bag hav og strand,
gløder gyldent i blanke vand
– sig, hvor rider I hen?**

**Hvem bestemmer – hest eller mand,
når rejsen går imod eventyrland
– hvem ved, når I derhen?**

**Hovslag dæmpes i fugtigt sand,
kimmingen står som en rødgul rand
– ses vi i morgen igen?**

Sørøveropgave Skattejagten

Idé Ingrid Bundgaard, illustration Jytte Christensen

Midt ude på det store hav ligger en lille ø. Der findes et sagn om øen, at nogle sørøvere har skjult en skat et sted på den. Mange har forgæves søgt at finde skatten, men der siges at være visse holdepunkter, idet raverne efterlod sig en bogstavkode, der førte til skatten, således at deres forbundsfæller kunne finde frem til den. Måske omkom alle under en storm. Ligger skatten der endnu? Kan I finde den? I kommer sejlene nordfra og går i land på vestbredden af den dybe fjord. Godt skjult mellem stenene finder I et bogstav og en melding: »Gå 3000 m stik vest«.

Her har opholdt sig mennesker før. Inde i hytten finder I endnu et bogstav og meldingen: »Gå 5000 m mod syd-øst«.

Der bliver mere og mere sumptet jo længere I følger retningen. I ender ved en sø. Ude mellem sivene sidder en melding, næsten opløst af vand og svær at læse. I kan dog tyde bogstavet, men står der mon: »Gå 2000 m stik syd«?

I prøver det, men finder ikke noget. Derpå begynder I at gå mod nord-øst – og pludselig støder I på fodspor af mennesker. I følger sporene, til I når til en samling hytter. Der er ingen mennesker at se, men i den nordligste af hytterne finder I en gulnet papirlap med et bogstav og »4000 m mod vest-syd-vest«.

I følger meldingen og standser ved et grantræ. I graver ved foden af træet og finder en læderlap med et bogstav indridset samt meldingen: »4000 m stik syd – 2000 m stik vest«.

I kommer til en mystisk samling høje. Er det naturens luner eller menneskeværk? Midt imellem højene finder I, hvad I leder efter: Et bogstav og ny melding: »Gå 1000 m mod øst – 8000 m mod nord«.

I et af palmetræerne er indridset et bogstav, men ingen melding. Men på vejen herop passerer I noget uhyggeligt. Var det mon skelettet af et menneske? I går tilbage 1000 m mod syd og finder stedet. Her – i en tøjrest – finder I en papirlap med et bogstav og en besked: »Gå 2500 m mod nord-øst«.

I finder resterne af et bål på stranden. Der ligger et stykke forkullet papir med endnu et bogstav og meldingen: »2000 m mod øst – 1000 m mod syd«.

Vil I ud på en rotur? Der er farlige hajer i farvandet, og ovre på den anden side ligger en ildsprudende vulkan. Hvis I beslutter jer til det og slipper levende over på den anden bred, tilbagelægger I resten af vejen til føds. I mærker varmen og hører bulderet fra vulkanen. Ved foden af vulkanen finder I en klippehule. Her gemmer sig et bogstav og en melding: »Gå 7000 m mod syd«. Det bliver en meget besværlig tur, idet I må gennem sump og sø i vand til halsen, men I redder jer på tørt land tilsidst. Der finder I en forladt bivuak, hvor I kan hvile jer, inden I går videre. I bivuakken ligger et brev med endnu et bogstav og en besked: »Gå 6000 m mod vest-nord-vest«.

I kommer til et gammelt knudret egetræ. Der er ingen ny melding, men måske var det værd at prøve at grave i jorden ved træets fod.

Hvad fandt I, da I gravede? BOGSTAVKODEN, med bogstaverne i den rigtige rækkefølge!

0 500 1000 1500 2000 2500 3000 3500 4000 4500 5000 5500 6000

Til en fest i gruppen kunne I lave spejder honning kager

Til dejen bruges:

50 g margarine
1 dl. brun farin
1½ dl. sirup
1 spiseskefuld kanel
½ spiseskefuld ingefær
1½ teskefuld kardemomme*
1 teskefuld reven muskat*
* kan udelades
1½ dl. fløde (el. mælk)
½ spiseskefuld natron
½ kg mel

Til pynt bruges f. eks.:

glasur lavet af 3 dl. flormelis, (sigtet)
1 æggehvide
½ teskefuld eddike
sukkerkugler
pastiller
rød og grøn pyntegelé
i tuber
glansbilleder, gavebånd,
korpsmærkater.
I øjeblikket er gammeldags
frugtfarver forbudt, men
der kan jo opstå nye og
ugiftige farver, spørg
købmanden!

Af redskaber bruges:

bageovn, gryde, grydeske, kniv, bagerist, skål, blyant og karton til skabeloner, husets bageforme, glas kan bruges til sole, bolde, hoveder. Desuden bruges pergament-kræmmerhus til sprøjtning af glasur eller til nød en pensel, rivejern til muskatnød, kagedåse, fantasi og rene negle.

Margarine, farin og sirup røres sammen i en gryde over svag varme - massen må ikke koge! Når alt er smeltet, tages gryden af ilden, krydderier og natron røres i og til sidst fløden. Rør grundigt og stil gryden til afkøling. Først efter afkølingen kommes melet i - lidt ad gangen, massen bliver nu til dej, og den er ret så fast. Drys mel som sne over dejen, læg sølvfolie eller rent viskestykke

over den, og lad den stå til næste dag. Nu kommer så det spændende: dejen rulles ud til ca. ½ cm tykkelse og figurerne skæres ud. Man kan eventuelt have tegnet dem først på et karton, klippet dem ud og forme sin dej efter skabelonen. Er man vant til at tegne, kan man måske nøjes med at ridse sine figurer i dejen - og ser de skikkelige ud, kan man skære dem ud. Hvis dejen

rulles for tyndt, knækker kagerne nemt efter bagningen, og er den for kold, er den svær at arbejde med. Figurerne lægges på plade og bages ca. 5 min. ved 225°. Efter bagning lægges figurerne på bageristen til afkøling, inden man begynder at dekorere dem. Bruges mærkater eller glansbilleder til dekoration, klistres de på med æggehvide. God fornøjelse!

MØLLE LEJREN '76

Møllelejren, den tolvte landslejr for KFUM spejdere, var etableret ved Assenbæk Mølle og Letbæk Mølle i Vestjylland. 9500 deltog i lejren. 506 kom fra andre lande, det

fjerneste Malaysia. Under hedebløgen var det en yndet sport at padle rundt i åen, der en gang har drevet Assenbæk Mølleværk.

SPEJDERJUL 1976

7,75 kr. (inkl. moms)

UDGIVERE:

KFUM Spejderne i Danmark
Det Danske Spejderkorps
KFUK Spejderne i Danmark

REDAKTION:

Ingrid Bundgaard
Annesofie Hermann
Ulla Thorup
Børge Jensen
Erik Petersen
Erik Schwarz (ansvh.)
Bent Stelsberg

Omslagets for- og bagside:

Side 38:

Side 43:

Nøddeknækkeren:

Lay-out og tilrettelægning:

Omslag og indersider er trykt af:

Poul Andersen

Foto, Brems, Aalborg

Foto, Rolf Müller, København

Per Illum

Grafic/Design Studio, Knebel

Aarhus Stiftsbogtrykkerie

Dette kan man have held til at se endnu i nutidens Danmark: Fangstmanden med de berømte vagtsomme og stærke hunde på vej ud over snemarken i det nordligste af vort fædreland.

